

Siyaasadda adduunku aytahay waxa Ilaah kafilayo

Barayaa in bulsho!

Tan ugu tilmaamay inay tahay qaybta koowaad ama wejiga koowaad ee waa in wakhtigani yahay wakhtii ay jidhi ahaan ahaan doonto?

“Cusubi ay samada ka soo degto ... waxay noqon doontaa wakhtiga utopian ee nabadada dhiulkagu dambaysta tani weligeed way ahaan doontaa iyadoo Ciise uu xukumo.” (Ilaia 11:6, 9)

Dfiawa

Bob Titef, Ph.D.

Siyaasadda adduunku aytahay waxaIlaah kafilayo

Barayaa in bu'shio!

Dhawa Bob Thiel, Ph.D.

Rurarusq anwanpas ©2016/2017/2018/2019/2022 qelliqam niwanchitk liiwi.
Pampachakuynintaqa 1.5. tanchitk liiwmi fiuchap akurun *Haad'di dhiammuna fiitibkooddi*
kuwada dhiergeen mana fiuchallikuq runaqa. 1036 W. Grand Avenue, Grover Beach,
Kalifornië, 93433, U.S.A. ISBN: 978-1-940482-09-5.

Ke fiobane'ng fia mo'oko oa batfio o sitoa fio rarolla matfiata a oona?

Kei te mohio koe ko nga mea tuatahi me nga mea whakamutunga e whakaatu ana I Te
Paipera I kauwhautia E Ihu mo Te awangawanga siyaasadda adduunku aytahay
waxaIlaah kafilayo?

Weet u dat die kontinkryk van God die klem was van die apostels en die eerstes wat
daarop gevolg het?

Nā 'Muso oa Molimo ke mohio oa Jesu? Nā 'muso oa Molimo Jesu o pfiela bopfielo ba
fiac ka fio rona fiona joale? Nā 'Muso oa Molimo ke mofuta o itseng oa 'muso oa
sebele o tlang? Nā u tla lumela seo Bibele e se rutang?

Hē aha te rangatiratanga? Hē Aha te Rangatiratanga o te Atua? Eafia ta te Bibilia e
fiaapit? Hē aha ta te ekalesia karaitana earfy e fiaapit?

Besef u dat die einde nie kan kom voordat die Kontinkryk van God as 'n getuenis aan die
wêreld verkondig is nie?

*Senep se sekoahielong se ka pele se bonša konyana e paqame le phiri joalokafia e qapiloë ke
Burdine Ta me Wiakatiroira. Senep se sekoahielong se ka morao ke karolo ea moahio oa pele oa
kereke ea Molimo Jerusalem e nkuoeng ka 2013 ke Dr. Bob Thiel.*

WAREEGAY

1. kanchu allinllata ruraspa mana huchallikuq?
2. Rñoqaqa huchayoqcha nispaqa kikinchiyki?
3. Cheqap yachachikuyninqa manaraqmi ñoqanchikpicñu kachkan?
4. kunan puni necesitanchik tayta uiospa pampachakuyninta?
5. Huchanchik mana pampachasqa risunchik kaptinqa iña wiñay ñakariymanmi
6. Kuyakuywan yakikuqmi payqa munanmi huchanchik pampach asuchikanchik...
7. Runaykichikta munaspan payqa

Huchamanta wanakuspaykichik

1. kanchu allinllata ruraspam mana huchallikuq?

Kay pachapaq imaymana sasachakuykunapin tarikun.

Achika runakunam yarqaymanta kachikanku. Achika runakunam sarunchiasqa kachikanku. Askha runakunan wakcha kaypi tarikunku. Achika nacionkunam llumpayta manukuchikanku. Wawakunaqa, manaraq naceq wawakunapas, abusowanmi tarikunku. Drogakunawan mana atpachikuq onqoykunan askha doctorkunata llakichin. Hatun industria llaqtakunapiqa wayra llumpay qhullichiasqam kachikan, chaymi mana allinchu kanman. Imaymana politcokunan guerrata amenazanku. Terroristakunaq atakasqankuqa hinallam pasachikan.

¿Atinmanchu kay pachapi umalliqkuna runakunaq sasachakuynin kunata allichayta?

Achika runakunam chaynata piensanku.

Musuq Agenda Universal nisqa

25 p'unchay setiembre killapi 2015 watapi, Vaticano suyupi papa Franciscoq fiatun rimaynin qhepaman, Naciones Unidas (ONU) nisqapi 193 nacionkuna votarqanku "17 Objetivos de Desarrollo Sostenible" nisqa kamachikuykunata hunt'anankupaq, chaytan wakín kutipi suticharqanku Mosoq Agenda Universal nispa. Kaypim kachikan ONUpa 17 meta kuna:

Meta 1. Tukuy imapi wakcha kayta tukuchina

Meta 2. Yarqayta tukuchina, mitkunakunata paktachina, allí mitkuykunata paktachina, shinallatak winaypak chakra llankaykunata ñaupachina

Meta 3. Allin kawsayta qhawarina, tukuy edadpi tukuy paq allin kawsayta kallpachina

Meta 4. Tukuy runakunapak, pakta pakta allí yachiykunata rikushpa, tukuy kawsay yachiykunata tukuykunapak ñaupakman pusiana

Meta 5. Warmi-qhari kaqla kayman chayana, tukuy warmikunata, warmi wawakunata ushayta charina

Meta 6. Llapa runakunapaq yakupas, chuya yakupas kananpaq, allinta qawarina

Meta 7. Llapa runakunapaq mana qullqillapaq, fiapipakunapaq, takyasqa, kunan pachá kallpayuq kanankupaq qawarina

Meta 8. Promover sustento, inclusivo y sostenible económica, llank'ay hunt'asqa hinallataq ruruchiq hinallataq llapanpaq allin llank'ay

Meta 9. Infraestructura resiliente nisqa hatarichina, industrialización inclusiva y sostenible nisqa purichina, musuqyachiykunata kallpanchana

Meta 10. Mamallakta ukupi, mamallaktapurapi mana pakta pakta kawsayta pishiyachina

Meta 11. Llaqtakunata, runakunapa tiyasqankunatapas llapanpaq, mana imamanta manchakuspa, allin takyasqa, takyasqa kananpaq

Meta 12. Sustentable consumo y patrones de producción nisqakunata qhawarina

Meta 13. Utqaylla ruwaykunata ruwana pachá tikrayta, chaymanta imakunachus ruwakusqanmanta ima atipanapaq

Meta 14. Mama quchakunata, mamaquchakunata, mamaquchakunata ima, wiñaypaq wiñananpaq waqaychaspá, allinta apaykachaspá ima

Meta 15. Allpapi kawsak ekosistemakunata paktachina, kutin tikrachina, ñaupakman pushana, sachakunata allí allí kamachina, chí'in pampakunata makana, shinallatak allpakuna waqlliyta sayachina, kutin tikrachina, shinallatak biodiversidad chinkachiyta sayachina

Meta 16. Hawka kawsaypi kawsak, tukuylla kawsak ayllullaktakunata wiñachinapak, tukuykunapak justiciaman yaykuchina, tukuy patakunapi allí, kullkiwan, tukuykunapak wasikunata hatarichina

Meta 17. Ruway ñankunata sinchiyachina, shinallatak tukuy pachapi yanapanakuykunata kawsarichina, wiñay wiñaripak

Kay agenda nisqa 2030 watakama hunt'asqa kanan, chaymantataqmi sutichasqa Agenda 2030 de Desarrollo Sostenible nisqa. Runa kay unquykunata allichiyta munan, kamachiywan, yachachiywan, chantapis cooperación internacionalwan, interreligiosowan ima. Achka imakuna munasqan allin kaptinpas, wakin

ruwayninkuna, imakuna munasqanpas mana allinchu (cf. Génesis 3:5). Kay agenda, hinallataq, tupanmi Papa Franciscoq Laudato Si encíclica nisqawan.

“Mosoq Agenda Universal” nisqatan sutichasunman “Mosoq Agenda Católica” nispa, “católica” nisqa simiqa “universal” ninanmi. Papa Francisco sutichasqa chay adaptaciónta

de la Nueva Agenda Universal “huk importante señal de la esperanza”.

ONUpa rimanakuyinpa qatinqin hinam, 2015 watapi diciembre killapi París llaqtapi huñunakuy karqa (oficialmente sutichasqa 21a Conferencia de las Partes del Convenio Marco de la ONU sobre el Cambio Climático). Papa Franciscopas alabarqanmi huk nacionkunapi acuerdo ruwasqankuta, hinaspan nacionkunata yuyaychirqa “sumaq ñanta qatikunankupaq, hinallataq sapa kutilla wiñaq huk sonqollá kanankupaq”, nispa.

Kay pachapi yaqa llapan nacionmi acuerdo de París nisqa acordokunata ruwarqanku, chay acordokunaqa karqa metas ambientales específicas nisqakunan, qolqemanta compromisokunayoq ima. (Chaymanta EEUU umalliq Barack Obama firmarqa huk documentota EEUU.-ta kayman comprometenapaq 2016 watapi, ichiqa 2017 watapi, EEUU. umalliq Donald Trump nirqa Estados Unidos MANAM chaskinqachhu rimanakusqa París acordokunata. Kaymi hatari-chirqa internacional piñakuyta hinaspa yanaparqa EEUU.-ta sapaqchayta). Europamanta hinallataq askha pachakunamantapas.) Papa Francisco qhipamanmi nirqa runa kayqa “uraykunqa” sichus mana ruwanmanchu cambionkunata pachawan tupaq chayqa.

Manaña pipas munanchu qhiliti wayrata samayta, yarqaymanta, wakcha kayta, chinkananpaq, hukkunatapas, ¿runakuna kallpachakusqankuqa Naciones Unidas nisqapa 2030 watapi agendampa metasninkuna hinaspa/utaq París acordokuna allichanqachhu runapa sasachakuyininkunata?

Naciones Unidas nisqapa Track Record nisqa qillqasqa

Naciones Unidas nisqapa 24 ñiqin chakra yapuy killapi 1945 p'unchawpi, iskay ñiqin pachantin maqanakuy qhipamanta, huk chayhina maqanakuyta hark'anapaq, pachantinpi thak kawsayta kallpachanapaqpas kamasqa, kamasqapas karqa. ONU kamasqa kaptin 51 mama llaqtayuqmi karqa; kunanqa 193 kanku.

Naciones Unidas nisqa kamasqa kasqanmantapachian pachiantinpi pachiaf-pachiaf, mana waranqa-waranqa ch'aqwaykuna karqan, ichiaqa manaraqmi kinsa kaq hatun maqanakuy nispa nisunmanchiu.

Wakinmi piensanku Naciones Unidas nisqapa nisqanman hina yanapanakuy internacional nisqa, chaynataq papa Franciscopas achika religionpi umalliqkunapas kallpanchianankupaq kallpanchikusqanku clase de agenda interreligiosa y ecumenica nisqawan kуска, hawka kawsayta hinaspa allin kawsayta apamunqa.

Ichiaqa Naciones Unidas nisqapa chayta ruwananpaqqa manam allinchiu karqa. Naciones Unidas kamasqa kasqanmanta pachia achika armasqa maqanakuykunamanta hawa, achika millonmintin yarqasqa, ayqikuq, chaymanta/utaq sinchi wakcha kanaku.

Chunka wata masnin ñaupaqtaqmi Naciones Unidas nisqa Objetivos de Desarrollo del Milenio nisqa kamachikuyninta fiuntachinanpaq churarqa. Pusaq "desarrollo metas" nisqayoqmi karqan, ichiaqa manan chay ruwayqa allinchiu karqan, kikin ONU nisqapa nisqanman hinapas. Chaymi, 2015 watapi, "17 Objetivos de Desarrollo Sostenible" nisqan chaskisqa karqan. Wakinqa allin suyakuyniyuqmi kanaku. Wakinqa utopia nisqa fantasia nisqatan qhawarinaku.

Utopia nisqamanta rimaspaga, 6 ñiqin qhulla puqay killapi 2016 watapi, Papa Francisco nirqa huk runa hina Europa utopia nisqamanta musqikusqanmanta, chaytam iglesian yanapanman chay hatun suyuman chayanampaq. Chaywanpas, Papaq musquyninqa huk millay mosqoymanmi tukupunqa (qhaway Apocalipsis 18).

Waxaa laga yaabaa inay jiraan xoogaa iskaashti iyo guul, laakiin...

Qaamuuska Merrim Webster's Dictionary wuxuu dhigayaa in utopia ay tahay "meel mala awaal ah oo dowladda, sharciyada, iyo xaaladaha bulsheed ay ku jiraan yihiin." Baybalku wuxuu ina barayaa in aadanuhu uusan keligtis xalin karin mashaakilkiisa:

²³Rabbiiyow, waan ogahay in binu-aadimiga jidkiisa aanu naftiisa ku jirin: Ma aha nin socda inuu taladiisa toosiyo. (Yeremyaah 10:23, NKJV oo dhian ilaa si kale loo tilmaamo)

Baybalku waxa uu barayaa in iskaashtiga caalamiga ahi uu fashilimi doono:

Jidādķoodā waxaa yaal fiog iyo baabba' :¹⁷ Jidķa nabadāana ma yaqaaniin.¹⁸ Cabstā Ilaah fiortoodā ma jirto. (Rooma 3:16–18)

Hase yeeshē, dād badān ayaa ka shaqeynaya aragtīdoodā ku aaddān bulsho utopian ah oo xitaa mararka qaar kood isku dayaan inay ku lūg yeeshaan dīnta. Laakiin ku dhawaad midķoodna diyaar uma aha inuu raaco waddooyinka Ilaaha runta ah. Ma aha in aanay jiri doonin wax fiorumar ah oo laga gaaro hadafyada Qaramada Midoobay ama Vatican-ka. Waxaa jiri doona qaar (iyo qaar badān oo ka mid ah yoolalka ayaa wanaagsan), iyo sidoo kale qaar dīb u dhac ah.

Dhab ahaantii, iyo malaha ka dīb iska fiortimaad ballaaran, nooc ka mid ah feshiis nabadēed oo caalami ah ayaa lagu feshiin doonaa lana xaqiijin doonaa (Daniel 9:27). Markay sidaas tahay, qaar badān ayaa si been abuur ah u aaminsan in bini'aadantnimadu ay keeni doonto bulsho nabadoon oo utakooban.

Kuwo badān ayaa la qaadan doona 'fiorumarka utopian' caalamiga ah (cf. Yexesqeel 13:10) iyo sidoo kale calaamooyin iyo yaabab kala duwan (2 Tesalontika 2:9–12). Laakiin Baybalku wuxuu leeyahay nabadāa noocaas ah ma sii waart doonto (Daanyeel 9:27; 11:31–44), in kasta oo ay fioggaamiyeyaashu sheegan karaan (1 Tesalontika 5:3; Ishacyaah 59:8).

Fikradā ah, marka laga reebo Ciise (cf. Yooxanaa 15:5; Matayos 24:21–22), bini-aadmigu wuxuu keeni karaa utopia 'xiligan sharķa ah' waa injiil been ah (Galatiya 1:3–10).

Haddii bini'aadmigu kefigiis uusan si buuxda u awoodin inuu si dhab ah u keeno utopia, nooc ka mid ah utopia macquul ma yahay?

Haa

Boqortooyada Ilaah waxay ka dhigi doontaa meerahan iyo, dabadeed, weliheed oo dhan, si fantastik ah u wanaagsan.

2. Rñoqaqa huchayoqcha nispaqa kikinchiyki?

Baybalku waxa uu barayaa in bulsho utopian ah, oo loo yaqaan Boqortooyada Ilaahi, ay beddeli doonto dawladaha aadanaha (Daanyeel 2:14; Muujintii 11:15; 19:1–21).

Markii Ciise bilaabay adeeggiisa guud, wuxuu bilaabay inuu ku wacdiyo *injiilka Boqortooyada Ilaahi*. Waa kan waxa Mark ka warbixiyay:

¹⁴ Haddaba markii Yooxanaa xabsiga la dhigay dabadeed Ciise wuxuu yimid Galili isagoo injiilka boqortooyadii Ilaahi ku wacdiyaya, ¹⁵ oo wuxuu yidhi, Wakhtigii waa buuxsamay, oo boqortooyadii Ilaahi waa soo dhaw dahay. Toobad keena oo injiilka rumaysta” (Markos 1:14–15).

Erayga injiilka, wuxuu ka yimid erayga Giriigga oo loo turjumay *euangelion*, oo macnihiisu yahay "farrin wanaagsan" ama "war wanaagsan." Axdiga Cusub dhaxdaha, ereyga Ingriisiga ah ee "boqortooyo," oo la xidhiidha boqortooyada Ilaahi, ayaa lagu sheegay qiyaastii 149 jeer NKJV iyo 151 gudahaa *Douay Rheims Bible*. Waxay ka timid ereyga Giriigga oo loo turjumay sida *basileia* oo tilmaamaya xukunka ama boqortooyada boqortooyada.

Boqortooyoyinka aadanaha, iyo sidoo kale boqortooyada Ilaahi, waxay leeyihiin boqor (Muujintii 17:14); waxay daboolayaan dhul juqraafiga ah (Muujintii 11:15); waxay leeyihiin xeerar (Isaacyaah 2:3–4; 30:9) maadooyinka (Luukos 13:29).

Waa kan waxbarashadii ugu horreysay ee dadweynaha ee Ciise ee Matayos dhuwangeliyey:

²³ Ciisena wuxuu ku wareegay Galili oo dhan, isagoo sunagogyadooda wax ku baraya oo injiilka boqortooyada ku wacdiyaya (Matayos 4:23).

Matthew sidoo kale wuxuu qoray:

³⁵ Markaasaa Ciise ku wareegay magaalooyinka iyo tuulooyinka oo dhan, isagoo sunagogyadooda wax ku baraya oo injiilka boqortooyada ku wacdiyaya (Matayos 9:35).

Axdiga cusubi wuxuu muujinayaa in Ciise weliigiis boqor ahaan doono:

³³ Isagu wuxuu boqor u ahaan doonaa dadka Yacquub weligis, oo boqortooyadiisana ma idlaan doonto (Luukos 1:33).

Luukos wuxuu qoray in ujeeddada Ciise loo soo diray ay ahayd inuu ku wacdiyo Boqortooyada Ilaahi. U firsó wuxuu Ciise baray:

⁴³ Wuxuu ku yidhi, Waa inaan magaaloyinka kale ku wacdiyo boqortooyada Ilaahi, waayo, taas aawadeed baa la ii soo diray (Luukos 4:43).

Weligaa ma maqashay in lagu wacdiyey? Weligaa ma maqashay in ujeeddada Ciise loo soo diray ay tahay inuu ku wacdiyo Boqortooyada Ilaahiy?

Luukos sidoo kale wuxuu qoray in Ciise u *haxayoo* ku wacdiyey Boqortooyada Ilaahi:

¹⁰ Rasuulladiina goortay soo noqdeen ayay isaga u shiegeen wixii ay sameeyeen oo dhian. Markaasuu kaxaystay iyagii oo keligis u leexday meel cidla ah oo magaalada Beytsayda la odhan jiray. ¹¹ Laakiin dadkii badinaa goortay garteen, way raaceen. wuuna qaabilay oo kala hadlay wax ku saabsan boqortooyada Ilaahi (Luukos 9:10-11).

Ciise wuxuu baray in Boqortooyada Ilaahi ay noqoto mudnaanta koowaad ee kuwa isaga raaci doona:

³³ Laakiin fiorta doondoona boqortooyada Ilaahi iyo xaqnimadiisa (Matayos 6:33).

³¹ Laakiin doondoona boqortooyada Ilaahi, oo waxaas oo dhian waa laydinku dari doonaa. ³² Ha baqina, idoyahow yari, waayo, Aabbihiin waxaa ka farxiya inuu boqortooyada idin siiyo (Luukos 12:31-32).

Masiixiyiintu waa inay marka fiore doondoonaan Boqortooyada Ilaahi. Waxay tan ku sameeyaan iyagoo tan ka dhigaya mudnaantooda sare iyagoo u nool sida Masixu u doonayo inay u noolaadaan oo ay rajeynayaan soo laabashadiisa iyo boqortooyadiisa. Hase yeeshee, inta badan oo Masixu qiraa, ma aha oo kaliya inay marka fiore doondoonaan Boqortooyada Ilaahi, xataa ma yaqaanin waxay tahay. Qaar badan ayaa sidoo kale si been ah u aaminsan in ku lug yeelashada

siyaasadā adāuunku ay tahay waxa Ilaah ka jilayo Masixiyiinta. Iyaga oo aan fahimin boqortooyada Ilaah, ma fahimaan

noolaadaan sidii la rabay ama ay u fahimayaan sababta bini'aadimigu u cilladaysan yahay.

Ogow sidoo kale in boqortooyada la siin doono idoo yar (cf. Rooma 11:5). Waxay u baahian tahay is-fioosaysiin si aad u diyaargarowdo inaad ka mid noqoto idaha yar ee runta ahi.

Boqortooyada Ilaahay weli dhulka lagama dhisin

Ciise wuxuu baray in xertiisa ay u ducayaan boqortooyadu inay timaaddo, haddaba ma ay fiysantin:

⁹ Aabbaahayaga jannada ku jirou, magacaagu qudius ha ahaado . 10 Boqortooyadaadu ha timaado. doonistaada ha noqoto (Matayos 6:9-10).

Ciise wuxuu xertisii u soo diray inay boqortooyada Ilaah ku wacdiyaan.

¹ Laba-iyo-tobankii ayuu isugu yeedhay, oo wuxuu siiyey amar iyo amar ay jinniyada oo dhian ku saaraan oo ay cudurro ku bogsiyaan. ² Wuxuu u soo diray inay boqortooyada Ilaah ku wacdiyaan (Luukos 9:1-2).

Ciise wuxuu baray in joogistiisa oo keliya aysan ahayn boqortooyada, maadaama boqortooyadu dhulka laguma dhisin markaas, waana sababta uu u sameeyay wax uusan jinniyadu ku saarin magaciisa markaas:

²⁸ Laakiin haddaan jinniyada ku saaro Ruuxa Ilaah, fiibaaf boqortooyada Ilaah waa idin soo degtay (Matayos 12:28).

Boqortooyada runta ahi waa mustaqbalka—mana aha halkan hadda sida Mark uu muujiyay:

⁴⁷ Haddii ishaadu ku xumayso iska bixi. Waxaa kuu wanaagsan inaad boqortooyada Ilaah ku gashid i' qudha intii aad laba indhood lahaan lahaydeen... (Markos 9:47).

²³ Ciise ayaa fiareerihisti jiriyey oo xertiisti ku yidhi, Kuwa maalka lefi aad bay ugu adag tahay inay boqortooyada Ilaahi galaan! ²⁴ Xertiisti ayaa hadalladitsa ka yaabsatay. Laakiin Ciise ayaa mar kale u jawaabay oo ku yidhi, Carruur yahay, aad bay ugu adag tahay kuwa maalka isku halleeya inay boqortooyada Ilaahi galaan! ²⁵ Nin hodan ahi inuu boqortooyada Ilaahi galo waxaa ka hawl yar in awr irbad dalkeeda ka duso” (Markos 10:23–25).

²⁵ Runtii waxaan idinku leeyahay, Mar dambe midhaha geedka canabka ahi kama cabbi doono ilaa maalinta aan boqortooyada Ilaahi ka cabbi doono iyagoo cusub.” (Markos 14:25).

⁴³ Yuusuf kii reer Arimataya, oo ahaa gofe caan ahi, oo isaga qudhiisu sugayay boqortooyada Ilaahi, isagoo yimid oo dhiiiranaaya... (Markos 15:43).

Ciise wuxuu baray in boqortooyadu aanay imminka ka mid ahayn duntan:

³⁶ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Boqortooyadaydu tan duntan ma aha. Hadday boqortooyadaydu tan duntan ahaan lahayd, adoommadaydu way dagaalami lahaayeen si aan Yuhuudda gacanta la ii gelin; laakiin imminka boqortooyadaydu halkan kama iman” (Yooxanaa 18:36).

Ciise wuxuu baray in boqortooyadu iman doonto ka dib markuu ku soo noqdo boqorkeeda:

³¹ Goortii Wulka Aadanahu ammaantiisa ku yimaado, isaga iyo malaa'igaha quduuska ahi oo dhian, markaas wuxuu ku fadhisan doonaa carshiga ammaantiisa. ³² Quruumaha oo dhiammu hortisay ku soo ururi doonaan, oo isna wuu kala sooci doonaa mid mid sida adhiijir ku idhiitsa uga sooci doono riyaha. ³³ Idaha wuxuu joojin doonaa midigtiisa, riyahase bidixditsa. ³⁴ Markaasaa boqorkii kuwa midigtiisa jooga ku odhan doonaa, Kaalaya, kuwintna Aabbaahay barakeeyeyow, dhaxla boqortooyada laydiiin diyaargareeyey tan iyo aasaaskii duntada (Matayos 25:31–34).

Mar haddii Boqortooyada Ilaahi aysan halkan joogin, ma arki doonno utopia dhab ahi ilaa ka dib la dhiso. Sababtoo ahi badii ma jalmahan boqortooyada Ilaahi,

waxay ku guuldareystaan inay fahmaan sida dawladnimadisa jacaylka ah u shaqeyso.

Boqortooyada Ilaahiy ma iman doonto ilaa ay buuxnaanta quruumuhu soo gashto” (Rooma 11:25) — taasuna weli may dhicin.

Sid ee buu Ciise u sheegay in boqortooyadu ay tahay?

Ciise wuxuu bixiyay qaar ka mid ah sharraxaado ku saabsan waxa ay tahay Boqortooyada Ilaah:

²⁶ Oo wuxuu yidhi, Boqortooyada Ilaahi waxay u eg tahay nin dhuulka intino ku firdhiyo, ²⁷ oo habeenimo seexo, oo maalintii soo sara kaco, oo intinuhu soo baxaan oo baxaan, isaga qudhiisuse si uu ku jiro garan maayo. ²⁸ Waayo, dhuulku keli ahaantissuu soo saaraa midho, marka fiore caawska, dabadeed madaxa, dabadeedna sarreenka madaxa ayaa soo bixiya. ²⁹ Laakiin kolkuu hadhuudhku bislaaday, kolkiiba wuxuu gaslaaday manjada, waayo, beergooykii waa yimid (Markos 4:26–29).

¹⁸ Mar kaasuu yidhi, Boqortooyada Ilaahi maxay u eg tahay? Oo maxaan u ekaysityaa? ¹⁹ Waxay u eg tahay intin khardal ah, kan nin qaaday oo beertisii ku riday; oo koray oo noqday geed weyn, shimbiraha cir kuna laamihisay buul ku yaalleen. ²⁰ Oo haddana wuxuu yidhi, Maxaan boqortooyada Ilaahi u ekaysityaa? ²¹ Waxay u egtahay khamiir, naag intay qaaday ay saddex qiyaasood oo bur ah ku dhax qooshitay ilaa ay wada khamiireen” (Luukos 13:18–21).

Maafimaahiyadani waxay muujinayaan in marka fiore, Boqortooyada Ilaahi aad u yar tahay, laakiin ay weynaan doonto.

Luukos sidoo kale wuxuu qoray:

²⁹ Waxay ka iman doonaan bart iyo galbeed, iyo woqooyi iyo koonfur, oo waxay dhax fadhisan doonaan boqortooyada Ilaahi (Luukos 13:29).

Haddaba, Boqortooyada Ilaahiy waxay yeelan doontaa dad ka kala yimid adduunka oo dhan. Kuma koobnaan doono oo keliya kuwa leh abtirinta Israa'iil ama kooxo gaar ah. Dadka, oo dhan ka yimid, ayaa fadhisan doona boqortooyadan.

Luukos 17 iyo Boqortooyada

Luukos 17:20–21 ayaa qaar ka yaabiyey. Laakiin intaadan taa gaarin, ogow in dadku runtii wax ku cuni doonaan Boqortooyada Ilaahi:

¹⁵ Waxaa barakaysan kan kibis ku cuni doona boqortooyada Ilaahi. (Luukos 14:15).

Mar haddii dadku (mustaqbalka) wax ku cuni doonaan Boqortooyada Ilaahi, maaha wax quluubtooda ku jira hadda, in kasta oo ay jiraan tarjumaad-xumo/faham la'aanta Luukos 17:21 taasoo soo jeedinaysa si kale.

Tarjumaada Mofjatt ee Luukos 17:20–21 waxa laga yaabaa inay caawiso qaar inay fahmaan:

²⁰ Farrisintii goortay weyddiiyeen goortay boqortooyada Ilaahi imanayso, wuxuu ugu jawaabay, Boqortooyada Ilaahi uma imanayso sidaad rajaynaysaan inaad aragtaan. ²¹ Oo ninna ma odhan doono, Waa kan, ama waa tagaa, waayo, boqortooyada Ilaahi ayaa idin dhix joogta. (Luukos 17:20–21, Mofjatt; sidoo kale eeg NASB iyo ESV tarjumaada)

U firso in Ciise la hadlayay Farrisinta aan la beddelin, kuwa jidhka ahi, iyo kuwa munaafiqiinta ahi. Mar kaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Farrisintii baa Ciise weyddiiyey su'aasfia. Way dideen inay aqoonsadaan isaga.

MIYAANKANISAD ku jireen? Maya!

Ciise sidoo kale kama hadlin kaniisad dhawaan la abaabulayo. Mana uu ka hadlin dareenka maskaxda ama qalbiga.

Ciise waxa uu ka hadlayay BOQORKIISA! Farrisintu ma ay weydiin wax ku saabsan kaniisad. Waxba kama ay ogayn kaniisad kasta oo Axdiiga Cusub ahi oo dhawaan la bilaabay. Ma ay weydiinayn nooc ka mid ahi dareenka quruxda badan.

Haddii qof u malaynayo in Boqortooyada Ilaahi tahay Kaniisadda – oo Boqortooyada Ilaahi ay "gudafhood" Farrisinta – MIYAAD kaniisaddu ku dhix jirtay Farrisinta? Sida cad maya!

Gabagabada noocan oo kale ahi waa wax lagu qoslo mityaanay ahiayn? Iyadoo tarjumaadaha Protestant qaar kood ay u tarjumeen qayb ka mid ahi Luukos 17:21 sida "Boqortooyada Ilaahi waa idinku dhax jirta" (NKJV/KJV), xitaa Catholic *New Jerusalem Bible* ayaa si sax ahi u tarjumaysa "boqortooyada Ilaahi waa idinku dhax jirta."

Ciise wuxuu ahaa mid ka mid ahi, dhaxda, Fariisinta. Haddaba Fariisintu waxay moodayeen inay rajaynayaan boqortooyada Ilaahi. Laakiin way fahimi waayeen. Ciise waxa uu sharaxay in aanay noqon doonin boqortooyo maxali ahi, ama xaddidan oo kaliya Yuhuudda, sida ay u ekaayeen inay u malaynayaan (ama kanisad sida qaar haadda rumaysan yihiin). Boqortooyada Ilaahiy ma noqon doonto mid ka mid ahi boqortooyooyin badan oo biniaadimi ahi iyo kuwo muuqda oo dadku tilmaami karaan ama arki karaan, oo ay odhan karaan, Waa kan, waa kan; ama "taasi waa Boqortooyada, halkaas."

Ciise, laftiisu, wuxuu u dhashay inuu noqdo BOQORKA Boqortooyadaas, siduu bayaan ugu sheegay Bilaatos (Yooxanaa 18:36–37). Fahimo in Baybalku u isticmaaló ereyada "boqor" iyo "boqortooyo" si isku mid ahi (tusaale Dantel 7:17–18,23) . BOQORKA boqortooyada mustaqbalka ee Ilaahi wuxuu ahaa, ka dibna halkaas, oo ag taagnaa Fariisinta. Laakiin ma ay aqoonsan inuu boqorkooda yahay (Yooxanaa 19:21). Markuu soo noqdo, duntidu way diti doontaa isaga (Muujintii 19:19).

Ciise wuxuu ku sii socday, aayadaha soo socda ee Luukos 17, si uu u qeexo imaatinkiiisa labaad, marka Boqortooyada Ilaahi ay xukumí doonto dhuulka oo dhan (oo ku sii socda Moffatt si joogto ahi cutubkan):

²² Wuxuu xertisii ku yidhi, Waxaa iman doona maalimo aad wax aan micne lahayn oo aad u xisoodaan inaad xataa maalin keliiya oo Wiilka Aadanaahi ahi yeelataan. ²³ Oo dadku waxay odhan doonaan, Bal eega, waa kaas. Bal eega isaga. laakiin dibadda hia u bixin, hana ka daba ordin, ²⁴ waayo, sida fillaaca cirka uga soo baxaya dhinaca cirka oo kale ayuu Wiilka Aadanaahi ahaan doonaa maalfintisa. ²⁵ Laakiin isagu waa inuu marka hore xanuun badan u adkaysto oo uu qarnigan joogaa ditiida. (Luqaas 17:22–25 , Moffatt)

Ciise waxa uu tilmaamay fillaac bitigleynaya, si la mid ahi Matayos 24:27–31, isaga oo tilmaamaya imaatinkiiisa labaad ee uu u taliyo duntida oo dhan. Ciise ma odhanayo dadkiiisu ma arki doonaan isaga markuu soo noqdo.

Dadku isaga uma aqoonsan doonaan inuu yahay BOQORkooda (Muujintii 11:15) wayna la dagaallami doonaan isaga (Muujintii 19:19)! Qaar badan ayaa u malayn doona inuu Ciise u taagan yahay kan Mastix ka geesta ah. Ciise ma odhan in Boqortooyada Ilaahi ay ku dhax jirto Farrisintaas – wuxuu meel kale u shieegay in aanay ku dhax jiri doonin boqortooyada labawejitlenimadooda darteed (Matayos 23:13–14). Sidoo kale Ciise ma odhan in kaniisaddu noqon doonto Boqortooyada.

Boqortooyada Ilaahi waa wax ay aadanuhu maalin uun awoodi doonaan inay galaan – sida sarakicidda kuwa xaqa ah. Hase yeeshee, xitaa Ibraahim iyo aawayaashii kale weli halkaas ma joogaan (cf. Ciiraaniyada 11:13–40).

Xertu waxay ogaayeen in Boqortooyada Ilaahi aanay ku dhax jirin iyaga shakhsi ahaan markaas, oo ay tahay inay u muuqato sida soo socota, oo timid Luukos 17:21 ka dib, waxay muujinaysaa:

¹¹ Haddaba intay waxyaalahaas maqleen ayuu masaaf kale ku hadlay, waayo, wuxuu ku dhawaa Yerusaleem oo waxay u maleeyeen in boqortooyada Ilaahi ay markiiba soo muuqan doonto (Luukos 19:11).

Boqortooyada ayaa si cad u ahayd mustaqbalka

Sideed ku ogaan kartaa inay Boqortooyadu dhawdahay? Iyada oo qayb ka ah wax ka qabashada su'aashaas, Ciise wuxuu taxay dhacdooyinka nebiyada (Luukos 21:8–28) ka dibna baray:

²⁹ Bal eega geedka berdaha ah iyo dhirta oo dhanba. ³⁰ Markay biqilaadaan, waad aragtaan oo garanaysaan inuu roobku dhaw yahay. ³¹ Idinkuna goortaad aragtaan waxaas oo dhacaya, garta inay boqortooyada Ilaahi dhaw dahay (Luukos 21:29–31).

Ciise wuxuu doonayay in dadkiisa ay raacaan dhacdooyinka nebiyada si ay u ogaadaan goorta Boqortooyada iman doonto. Ciise meel kale ayuu dadkiisa u shieegay inay daawadaan oo ay u fiirsadaan dhacdooyinka nebiyada (Luukos 21:36; Markos 13:33–37). In kasta oo erayada Ciise, qiimo dhimis badan daawashada dhacdooyinka dunida nebi-xidhiidhiyey.

Luukos 22 & 23, Ciise wuxuu mar kale tusay in Boqortooyada Ilaahi ay tahay wax mustaqbalka iman doona markuu wax baray:

¹⁵ Aad baan aad ugu doonayay imaan Iidda Kormaridda idinla cuno intaanan xanuunsan. ¹⁶ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar dambe waxba kama cuni doono ilaa ay ku buuxsanto boqortooyada Ilaahi dhaxdeeda. ¹⁷ Kolkaasuu koobkii qaaday oo mahad naqay oo yidhi, Kan qaata oo qaybsada: ¹⁸ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Anigu kama cabbii doono midhaha geedka canabka ah ilaa ay boqortooyada Ilaahi timaado” (Luukos 22:15–18).

³⁹ Laakiin xumaanfalayaashii isaga iskutallaabta lagula qodbay midkood baa caayay oo wuxuu ku yidhi, Haddaad Masixi tahay, isbadbaadi oo annagana badbaadi. ⁴⁰ Markaasaa saaxiibkiiis canaantay, oo isna wuxuu ku yidhi, War miyaadan Ilaahi ka cabsanayn? Waayo, adiguba xukun baad ku leedahay isaga. ⁴¹ Oo annaguna waa xaq, maxaa yeelay, waa istaahila: ⁴² Oo wuxuu Ciise ku yidhi, Sayidkaygiyow, i xusuuso markaad boqortooyadaada gasiio. ⁴³ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Aamiin, waxaan kugu leeyahay, Maanta jannada ayaad igula jiri doontaa. (Luukos 23:39–43, Aramaic in Plain English)

Boqortooyada Ilaahi ma iman isla markii Ciise la dilay midkood sida Markos iyo Luukos labaduba ay ina tusaan :

⁴³ Yuusuf kii reer Arimataya, oo ahaa gole caan ah, oo isaga qudhiisu sugayay boqortooyada Ilaahi, isagoo yimid oo dhiiiranaaya... (Markos 15:43).

⁵¹ Isagu wuxuu ka yimid Arimataya, magaalada Yuhuudda, kan qudhiisuna sugayay boqortooyada Ilaahi (Luukos 23:51).

Waa sarakicidda dabadeed (I Korintos 15:50–55) in Masixiyintu mar kale dhalan doonaan si ay u galaan Boqortooyada Ilaahi, sida Yooxanaa u qoray:

³ Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Qof haddaanu mar kale dhalan, boqortooyadii Ilaahi ma arki karo. ⁴ Nikodemos wuxuu ku yidhi, Sidee baa nin u dhalan karaa isagoo duq ah? Miyuu mar labaad uurka fiioyadii galaa oo ka dhalan karaa? ⁵ Ciise ayaa ugu jawaabay, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Qof haddaanu ka dhalan biyo iyo Ruuxa, boqortooyadii Ilaahi ma geli karo (Yooxanaa 3:3–5).

Dadka Ilaahi oo keliya ayaa arki doona Boqortooyadii Ilaahi ee ugu dambaysay kun-sannaadkii.

Haddaba fadlan si dheeraad ah u faham in Ciise sarakicidda ka dib uu mar kale wax ku baray Boqortooyada Ilaahi:

³ Isaguna isagoo nool ayuu silsigiisa dabadheed isu soo bandhigay cadaymo badan oo aan qalad lahayn, isagoo ay afartan maalmood arkeen, oo uu kaga hadlay waxyaalaha ku saabsan boqortooyada Ilaahi (Falmaha Rasuulada 1:3).

Khudbadihii ugu fiirreeyay iyo kuwii ugu dambeyay ee Ciise ayaa ku saabsanaa Boqortooyada Ilaahi! Ciise wuxuu u yimid malaatiig ahaan inuu baro Boqortooyadaas.

Ciise waxa kale oo uu Rasuul Yooxanaa ka dhigay inuu wax ka qoro Boqortooyada Ilaahiy ee kunka sano ee dhulka ka jiri doonta. U firso wuxuu ku lahaa Yooxanaa inuu qoro:

⁴ Oo haddana waxaan arkay nafaha kuwii madaxa looga gooyay inay Ciise u marag juraan iyo ereyga Ilaahi aawadood, oo aan caabudin bahalkii ama ekaantisa, oo aan calaamadii laga fielin wejigooda iyo gacmahooda toona. Oo waxay la noolaayeen oo ay Mastix wax la xukumayeen kun sannadood (Muujintii 20:4).

Masixiyintii fiore waxay bareen in Boqortooyada Ilaahi ee kun-sanaad ay ahaan doonto dhulka oo ay bedeli doonto dawladaha adduunka sida Baybalku u baro (cf. Muujintii 5:10, 11:15).

Waa maxay sababta, haddii boqortooyada Ilaahi ay aad muhiim u tahay, miyaanay in badan wax badan ka maqalin?

Qayb ahaan sababtoo ah Ciise wuxuu ugu yeedhay qarsoodi:

¹¹ Wuxuu ku yidhi, Idinka waa laydin siiyey inaad waxa qarsoon ee boqortooyada Ilaah garataan. laakiin kuwa dibadda jooga, wax waluba masaallo ayay ugu yimaadeen (Markos 4:11).

Xataa maanta Boqortooyada runta ahi ee Ilaahi waa qarsoodi in badan oo ka mid ahi qorshaha Ilaahi (sidoo kale eeg buugaagteena bilaashka ahi, online at www.ccoq.org ciwaankeeduna yahay: Qarsoodi QORSHAHA ILAAHIY [Muxuu Ilaahi wax u Abuuray? Muxuu Ilaahi ay adiga kuu yeelay?](#)).

Ka firso, sidoo kale, in Ciise yidhi in dhammaadka (waqtigu) iman doono (dhaqiso) ka dib markii injiilka boqortooyada lagu wacdiyo dunida oo dhian isagoo marag ahi.

¹¹ Oo injiilkan boqortooyada ayaa lagu wacdiyi doonaa dunida oo dhian inuu marag u ahaado quruumaha oo dhian, dabadeedna ugudambaysta ayaa iman doonta (Matayos 24:14).

Ku dhawaaqida injiilka Boqortooyada Ilaahi waa muhiim waana in la dhammaystiro wakhtiyadan ugu dambeeya. Waa “fariin wanaagsan” maadaama ay rajada dhabta ahi siinayso jirrooyinka aadanaha, in kasta oo ay fogaamiyeyasha siyaasaddu baraan.

Haddii aad tixgeliso ereyada Ciise, waa inay caddahay kaniisadda Masixiga ahi ee runta ahi waa inay fiadda ku wacdo injiilka boqortooyada. Tani waa inay noqotaa mudnaanta kooraad ee kaniisadda. Iyo si tan si sax ahi loo sameeyo, waa in la adeegsadaa luuqado badan. Tani waa waxa kaniisadda *sii socota* ee Ilaahi ay ku dadaalayso inay samayso. Taasina waa sababta buug-yarahaan loogu turjumay luuqado badan.

Ciise wuxuu baray in badankoodu aanay aqbalin doontin jidkisa:

¹³ Irida cidhiidhisan ka gal; Waayo, iriddii xagga baabba'du waa ballaadhan tahay, jidkuna waa ballaadhan yahay, oo waxaa jira kuwa badan oo ka gataa. ¹⁴ Maxaa yeelay, iriddu waa cidhiidhisan tahay, jidkuna waa adag yahay kan xagga noloshu u kaxeeya, oo kuwa hilaana waa yar yihiin. (Matayos 7:13-14)

Injiilka Boqortooyada Ilaahi wuxuu keenayaa nolo!

Waxaa laga yaabaa inay xitso feedahay in la ogaado in inkasta oo inta badan dadka Masixiyiinta sheeganaya ay u muuqdaan kuwo aan ka warqabin fikradaha ahi in Masixu xoogga saarayay wacdiinta injiilka Boqortooyada Ilaahi, fiqiga

ciimaaniga ah iyo taariikhiyahanaadu waxay inta badan jafimeen in tani ay tahay waxa Baybalka dhabta ah uu baro.

Hase yeeshee, Ciise, qudhiisu, wuxuu jilayey xertiisa inay baraan injiilka Boqortooyada Ilaah (Luukos 9: 2,60). Maxaa yeelay, boqortooyada mustaqbalka waxay ku salaysnaan doontaa sharciyada Ilaah, waxay keeni doontaa nabad iyo barwaaqo-iyo addeecidda sharciyadaas wakhtigan waxay keenaysaa nabad dhab ah (Sabuuradii 119:165; Ejesos 2:15).

Oo injiilkan boqortooyada waxaa lagu ogaayaa Qornimka Axdiiga Hore.

3. Cheqap yachachiikuyninqa manaraqmi ñoqanchiikpicihu kachikan?

Ciise wacdigiisii ugu fioreeyay iyo kii u dambeeyay ee la duubay wuxuu ku lug lahaa ku wacdinta injiilka Boqortooyada Ilaahi (Markos 1:14-15; Falimaha Rasuulada 1:3).

Boqortooyada Ilaahay waa wax ay ahayd in Yuhuuddii waagti Ciise ay wax ka ogaayeen sida kutubtooda lagu sheegay, oo aan fiadka ugu yeedhno Axdiiga Hore.

Daanyeel wuxuu wax ka bartay Boqortooyada

Nebi Daanyeel wuxuu qoray:

⁴⁰ Oo boqortooyada afraadna waxay u xoog badnaan doontaa sida birta; oo sida birta wax u burburisa ayay boqortooyadaasu u burburin doontaa oo u burburin doontaa kuwa kale oo dhian. ⁴¹ Oo waxaad aragtay cagaha iyo faraha lugaha oo qaarkei dhoobada dheryasameeyaha ahi qaarkeis iyo qaar bir ahi ay yihiin, boqortooyadu waa kala qaybsanaan doontaa: Weliba xoogga birta ayaa ku jiri doona, oo sidaad u aragtay dhoobada dhoobada ahi lagu qaso. ⁴² Oo sida faraha cagaha qaar bir ahi u ahaa, qaarna dhoobo u ahaa, ayaa boqortooyadu qaarkeed u xoog badnaan doontaa, qaarkeedna jilicsanaan doonaa. ⁴³ Sidaad u aragtay dhoobada dhoobada ahi ee birta ku qasan, waxay ku qasi doonaan farkan ka dadka; laakiin isuma xidinaan doonaan, sida aanay birtu dhoobada ugu qasnayn. ⁴⁴ Oo wakhtiga boqorradaas ayaa Ilaaha samadu dhisi doonaa boqortooyo aan weligeed la baabbi'in; oo boqortooyadana loo daayn maayo dad kale; way jebebin doontaa oo wada baabbi'in doontaa boqortooyooyinkaas oo dhian, oo weligeed way taagnaan doontaa (Daanyeel 2:40-44).

¹⁸ Laakiin Kan ugu sarreeya quduusiintii ayaa boqortooyada qaadan doona, oo waxay fiantiyi doonaan boqortooyada weligood iyo weligood iyo weligoodba. (Daanyeel 7:18).

²¹ “Waan daawanayay; Oo isla geeskaas ayaa la diriray quduusiintii, wuuna ka adkaaday iyagii, ²² ilaa uu kii da'da weyn yimid, oo waxaa la xukumay quduusiintii Kan ugu sarreeya, oo waxaa la gaadhiy wakhtigii ay quduusiintu fiantiyi lahaayeen boqortooyada. (Daanyeel 7:21-22)

Daanyeel, waxaynu ka baranaynaa inay imanayso wakfittiga boqortooyada Ilaahi ay dumin doonto boqortooyooyinka duntida oo ay weligeed jiri doonto. Waxaan sidoo kale barannay in quduusiintu ay qaybtooda ku yeelan doonaan hielitaanka boqortooyadan.

Qaybo badan oo ka mid ahi waxsii sheegyada Daanyeel waa wakfiteena qarniga
2aad

U jirso qaar ka mid ahi tuducyada Axdiga Cusub:

¹² Tobankii gees oo aad aragtay waa toban boqor, oo aan innaba boqortooyo hielin, laakiin saacad keliya ayay amar hilaan sida boqorro bahalkii ula jiraan. ¹³ Kuwanu waa isku qalbi, oo waxay xoogooda iyo amarkooda siin doonaan bahalka. ¹⁴ Kuwanu waxay la diriri doonaan Wanka, oo Wankuna waa ka adkaan doonaa iyaga, waayo, isagu waa Sayidka sayidyada iyo Boqorka boqorrada; kuwa isaga la jirana waxaa loo yeedihiy, oo la doortay oo aamin ahi. (Muujintii 17:12-14)

Haddaba, waxaynu ku aragnaa Axdigii Hore iyo Axdiga Cusubba fikradda ahi inay jiri doonto wakfittiga dhammaadka boqortooyadii dhulka oo toban qaybood ka kooban iyo in Ilaahi baabbi'in doono oo uu dhisi doono boqortooyadiisa.

Isfiacyaafi wuxuu wax ka bartay Boqortooyada

Ilaahi wuxuu u waxyooday Isfiacyaafi inuu sidan wax uga qoro qaybta kowaad ee Boqortooyada Ilaahi, kunka sano ee xukunka loo yaqaan kun-sano,

¹ Waxaa jiri doonta usha Yesay ka soo bixi doonta, Oo xididdadana waxaa ka bixi doona laan. ² Ruuxa Rabbiga ayaa ku dul joogi doona isaga, kaasoo ahi ruuxa xigmadda iyo waxgarashada, iyo ruuxa talada iyo xoogga, iyo ruuxa aqoonta iyo ka cabsashada Rabbiga.

³ Rabbiga ka cabsashadiisa wuxuu ku farxaa, Oo indhihiisa wax arkaama wax kuma xukumi doono, oo dhigihisa wax maqlana kuma xukumi doono. ⁴ Laakiinse isagu wuxuu masaakiinta ku xukumi doonaa xaqnimo, Oo wuxuu wax ku xukumi doonaa si qumman

kuwa dhulka hooseeya; Isagu wuxuu dhulka ku dhufan doonaa usha afkiisa, Oo kuwa sharka lehna wuxuu ku layn doonaa neefta

bushimihitsa. ^{Dfiexditsa} wuxuu ku xidhian doonaa xaqnimo, dhex-xidhiiksuna wuxuu ku xidhian doonaa aaminimo.

⁶ Oo yeydu waxay la joogi doontaa baraarka, shabeelkuna wuxuu la jifsan doonaa orgiga, iyo weysna, iyo libaaxa yar iyo neefka buurbuuranba way isla joogi doonaan. Oo waxaa iyaga hogaamin doona ilmo yar. ⁷ Lo'da iyo orsada ayaa daaqa doona; Oo ubadkooduna way isla wada jifsan doonaan; Oo libaaxuna sida dibi caws buu u cuni doonaa. ⁸ Ilimihii naaska nuujin lahaa wuxuu ku ag ciyaari doonaa godka jilbiska, Oo ilimihii naaska laga gudhiyeyna wuxuu gacantiisa saari doonaa godka jilbiska. ⁹ Oo buurtayda quduuska ahi oo dhian waxba kuma yeeli doonaan, kuma ay baabbi'in doonaan, waayo, sida biyufu badda uga buuxaan aqoonta Rabbiga.

¹⁰ Oo maalintaas waxaa jiri doona xididka Yesay oo dadka calan u ahaan doona; Waayo, quruumuhu isagay doondooni doonaan, Oo meeshuu ku hoydona waxay ahaan doontaa ammaan. (Isiacyaahi 11:1-10)

Sababta aan tan ugu tilinaamay inay tahay qaybta koowaad ama wejiga koowaad ee Boqortooyada Ilaahay, waa in wakhtigani yahay wakhti ay jidhi ahaan ahaan doonto (ka hor wakhtiga magaalada quduuska ahi, Yeruusaleem cusubi ay samada ka soo degto, Muujintii 2) waxayna socon doontaa kun sano. Isiacyaahi waxa uu xaqiijiyay dhinaca jidheed ee wejigan markii uu sii watay:

¹¹ Oo waxay maalintaas noqon doontaa in Rabbigu gacantiisa mar labaad soo celiyo si uu u soo celiyo dadkiisa hadhay oo ka hadhay Ashuur, iyo Masar, iyo Fatroos, iyo Kuushi, iyo Ceelaaam, iyo Shiincaar, iyo Xamaad, iyo dadka Masar. jasiiradaha badda.

^{Calan buu} u taagi doonaa quruumaha, oo masaafurisyada dadka Israa'iilina wuu soo wada ururin doonaa, oo dhiulka afartiiisa geesoodna wuxuu ka soo ururin doonaa kuwa kala firdhay oo dadka Yahuudahi. ¹³ Oo weliba hinaasaha reer Efrayim wuu tegi doonaa, oo kuwa dadka Yahuudahi cadaawayaashoodana waa la gooyin doonaa. Reer Efrayim kuma hinaasin doonaan dadka Yahuudahi, dadka Yahuudahina reer Efrayim ma dhibi doonaan. ¹⁴ Laakiinse waxay ku duuli doonaan garabka reer Falastiin oo xagga galbeed ka xiga; Dhammaantood way wada dhict doonaan dadka reer bart; Waa inay gacantooda saaraan Edom iyo Moo'aab; Oo reer Cammoonna way addeeci doonaan. ¹⁵ Rabbigu wuxuu wada baabbi'in doonaa carrabka badda Masar; Wuxuu gacantiisa ku

ruxi doonaa dabayl xoog badan Webiga, Oo wuxuu ku dhiifan doonaa toddobada dirdur, Oo wuxuu ka dhigi doonaa inuu kabo kabo engagan ka gudbo.¹⁶ Oo dadkiisa hadhay oo Ashuur ka hadhit doona waxaa u jiri doona jid weyn, sidii ay reer binu Israa'iil ugu ahaan jireen waagii ay dalkii Masar ka soo baxeen. (Isfiacyaafi 11:11-16)

Isfiacyaafi sidoo kale waxaa loo waxyooday inuu qoro:

² Oo haaatan ugu dambaysta buurta guriga Rabbigu waxay ka taagnaan doontaa buuraha korkooda, oo kurahana way ka wada sara mari doontaa; Oo quruumaha oo dhiammuna iyaday ku qulquli doonaan.³ Oo waxaa iman doona dad badan, oo waxay odhan doonaan, Kaalaya, aynu buurta Rabbiga u kacnee, Oo guriga Ilaaha Yacquub. Isagu wuxuu ina bari doonaa jidadiisa, Oo waxaynu ku socon doonaa waddooyinkiiisa. Waayo, siarciigu Siyoon buu ka soo bixi doonaa, oo Eraygii Rabbiguna wuxuu ka soo bixi doonaa Yerusaalem.⁴ Isagu quruumaha dhaxdooda wuu u garsoori doonaa, dad badanna wuu canaan doonaa. Oo waxay seefahooda ka tuman doonaan marasfiyo, warmahooduna manjooyin; Quruunba seef uma qaadi doonto quruun, oo innaba mar dambe dagaal ma ay baran doonaan. ...¹¹ Dadka indhihiisa kibray waa la hiisaystii doonaa, oo dadka madaxweynaantoodana hiis baa loo soo dejin doonaa, oo Rabbiga keliya ayaa maalfintaas la sarraysiin doonaa. (Isfiacyaafi 2:2-4, 11)

Sidaa darteed, waxay noqon doontaa wakhtiga utopian ee nabadka dhiifka. Ugu dambaysta, tani weligeed way ahaan doontaa, iyadoo Ciise uu xukumo. Iyada oo ku safaysan Qorniiinka kala duwan (Sabuurradii 90: 4; 92: 1; Isaiahi 2: 11; Hosea 6: 2), Yuhuudda Talmud waxay baraysaa tani waxay socotaa 1,000 sano (Baabuloon Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Waxa aan sidoo kale igu dhiirigaliyay in aan qoro kuwan soo socda:

⁶ Waayo, waxaa inoo dhashay ilmo, waxaa layna siiyey wiil Xukuumaduna garabkiisa ayay ahaan doontaa. Oo magiciisana waxaa loogu yeedhi doonaa Ka yaabka badan, iyo lataliye, iyo Ilaaha xoogga badan, iyo Aabbaha daa'imka ah, iyo amirka nabadka.⁷ Dawladnimadiisu iyo nabadku way badnaan doonaan dhammaadka ma talaan doonaan, oo carshiga Daa'uud iyo boqortooyadiisa ku kor jira, si uu u hagaajiyo oo ugu sii adkeeyo caddaalad iyo caddaalad, waagaas iyo

weligeedba. Oo qitradā Rabbiga ciidammadā ayaa taas samayn doonta. (Ishacyaafi 9:6–7)

U firso in Ishacyaafi uu sheegay in Ciise iman doono oo uu dhiisi doono boqortooyo dawlad leh. Halka qaar badan oo Mastixta sheegana ay soo xiganayaan tuducan, gaar ahaan bisha Ditsambar sannad kasta, waxay u janjeeraan inay iska indhatraan inay wax sii sheegid ka badan tahay xaqiqaada ah in Ciise dhafan doono. Baybalku wuxuu muujinayaa in Boqortooyada Ilaahay ay leedahay dawlad leh sharciyo ku saabsan mauduucyada, iyo in Ciise uu ka talin doono. Ishacyaafi, Daanyeel iyo kuwa kale ayaa sii sheegay.

Sharciyada Ilaahi waa jidka jacaylka (Matayos 22:37–40; Yooxanaa 15:10) Boqortooyada Ilaahina waxaa lagu xukumii doonaa iyadoo lagu salaynayo sharciyadaas. Sidaa darteed Boqortooyada Ilaahi, in kasta oo inta adduunka ku nooli ay arkaan, waxay ku salaysnaan doontaa jacayl.

Gabayo iyo qaar kaalo badan

Ma ahiayn Daanyeel iyo Ishacyaafi oo keliya in Ilaahi u waxyooday inay wax ka qoraan Boqortooyada Ilaahi ee imanaysa.

Yexesqeel waxa loo waxyooday inuu qoro in kuwa ka mid ah *qabiilooynta* ka reer binu Israa'iil (ma aha Yuhuudda oo keliya) kuwaas oo kala firdhiyey xilligii dhibaataadii Wayn in lagu ururin doono boqortooyadii kun-sannadeedka:

¹⁷ Haddaba sidaas daraaddeed waxaad tadhahdaa, Sayidka Rabbiga ahi wuxuu leeyahay, Dadyougaan idinka soo ururin doonaa, oo waad dammadii aad ku kala dhix firdhiheen baan idinka soo ururin doonaa, oo waxaan ku siin doonaa dalka reer binu Israa'iil. oo waxay halkan ka fogayn doonaan waxyaalaha karaahiyada ah oo dhian iyo waxyaalaha karaahiyada ah oo dhian. ¹⁹ Oo markaasaan iyaga siin doonaa isku qalbi, oo ruux cusubna waan gefin doonaa, oo jidh koodana qalbi dhagaxa ah ayaan ka bixin doonaa, oo waxaan siin doonaa qalbi jiidh, ²⁰ si ay qaynuumadayda ugu socdaan oo ay xukumadayda u xajiyaan samee iyaga; oo waxay ahaan doonaan dadkayga, anna waxaan ahaan doonaa Ilaahood. ²¹ Laakiinse Sayidka Rabbiga ahi wuxuu leeyahay, Kuwa qalbigoodu raaco damacyada waxyaalahaooda karaahiyada ah iyo waxyaalahaooda karaahiyada ahba Falimahooda ayaan madaxooda kaga abaalmarin doonaa. (Yexesqeel 11:17–21)

Reer binu Israa'iil oo qabtilooyinka reer binu Israa'iil mar dambé ma kala firdhi doonaan, laakiinse waxay addéeci doonaan qaynuumada Ilaah oo waxay joojin doonaan cunidda waxyaalaha karaahiyada ah (Laawiyintii II: Shaarctga Kunoqoshiaditsa 14).

U firsó waxyaalahan soo socda ee Sabuurrada ee ku saabsan injiilka boqortooyada Ilaah:

²⁷ Duniida dārafyadēeda oo dhammu waxay soo xusuusan doonaan oo u soo jeesan doonaan Rabbiga, oo qolooyinka quruumaha oo dhammu waxay ku sujuudi doonaan fiirtaada. ²⁸ Waayo, boqortooyada waxaa lehi Rabbiga, Oo isagu wuxuu u taliyaa quruumaha. (Sabuurradii 22:27–28)

⁶ Carshigaagu, Ilaahow, waa weligis iyo weligis; Usha xaqnimada waa usha boqortooyadaada. (Sabuurradii 45:6)

¹ Rabbiga gabay cusub ugu gabya! Dadka dhuulka oo dhammow, Rabbiga u gabya. ² Rabbiga u gabya, oo magiciisa ammaana; Maalin ka maalinba injiilka badbaadaditsa ku wacdiya. ³ Ammaantisa quruumaha dhexdooda ka shieega, yaababkiiisana dad'youga oo dhan ka dhex shieega. (Sabuurradii 96:1–3; sidoo kale cf. 1 Taariikhidii 16:23–24)

¹⁰ Rabbiyow, shuqulladaada oo dhammu way ku ammaani doonaan, Oo quduusiintaaduna way ku ammaani doonaan. ¹¹ Waxay ka fiidli doonaan ammaanta boqortooyadaada, Oo waxay ka fiidli doonaan xooggaaga, ¹² Si ay binu-aadamiga u ogeystiyaan fahimifitisa waa'weyn, Iyo fiaybadda ammaanta badan oo boqortooyaditsa. ¹³ Boqortooyadaadu waa boqortooyo daa'imis ah, Oo dowladnimadaaduna way waartaa tan iyo ab ka ab. (Sabuurradii 145:10–13)

Qorayaal kala duwan oo ku sugan Axdiiga Hore waxay kaalo wax ka qoreen dhiinacyada boqortooyada (tusaale ahaan Yexesqeel 20:33; Cobadyaahi 21; Miikaahi 4:7).

Haddaba, markuu Ciise bilaabay inuu wax baro injiilka Boqortooyada Ilaah, dhexagaystayaashisii dhiowaa waxay lahaayeen xoogaa aqoon ah fikradada aasaasiga ah.

4. Kunan puni necesitanchik tayta uiospa pampachakuyuinta?

In kasta oo qaar badan ay u dhacmaan sida injiilka oo kale oo ah warka wanaagsan ee ku saabsan shaqistiga Ciise, xaqiqaadu waxay tahay in xerta Ciise ay bareen injiilka Boqortooyada Ilaahi. Taasi waa fariinta uu Ciise keenay.

Rasuul Bawlos wuxuu wax ka qoray Boqortooyada Ilaahiy iyo Ciise:

⁸Oo isna wuxuu galay sunagoga oo geesinimo ku hadlay intii saddex bilood ah, isagoo dadka la fikiraya oo wax ka dhacdaynaya waxyaalidii boqortooyada Ilaahi (Falimaha Rasuullada 19:8).

²⁵Oo runti, imminka waxaan garanayaa dhammaantiin, oo aan ku dhac wacdiyey boqortooyadii Ilaahi. (Falimaha Rasuullada 20:25).

²³Hadaba goortay maalin u qabteen, qaar badan baa foygtisa ugu yimid, oo wuu u sharraxay oo uga markhaati furay boqortooyadii Ilaahi, isagoo wax Ciise ku caddaynaya sharcigii Muuse iyo nebiyadaba subaxdii ilaa fiidkii. ... ³¹ isagoo ku wacdiyaya boqortooyada Ilaahi oo baraya waxyaalaha ku saabsan Rabbi Ciise Masix, isagoo aan ninna u dhacayn (Falimaha Rasuullada 28 : 23,31).

Firo u yeelo in Boqortooyada Ilaahi aanay ahayn Ciise oo keliya (inkasta oo uu isagu qayb weyn ka yahay), sida Bawlos u baray Ciise si ka diiwan waxa uu baray oo ku saabsan Boqortooyada Ilaahi.

Bawlos wuxuu kaalo taas ugu yeedhay injiilka Ilaahi, laakiin taas weli waxay ahayd injiilka boqortooyada Ilaahi.

⁹ Waxaanu idinku wacdinay injiilka Ilaahi... ¹² inaad u socotaan si istaahila Ilaaha idin yeedhiya boqortooyadiisa iyo ammaantiisa. (1 Tesalontika 2:9, 12)

Bawlos wuxuu kaalo ugu yeedhay injiilka Masix (Rooma 1:16). “Fariinta wanaagsan” ee Ciise, fariinta uu baray.

Kaftirso in aanay si judud u ahayn injiilka ku saabsan shakhistga Ciise Masix ama ku saabsan badbaadada shakhsi ahaaneed. Bawlos wuxuu yidhi injiilka Masix waxaa ka mid ah addeecidda Ciise, soo laabshadiisa, iyo xukunka Ilaahi:

⁶...Ilaahi inuu dhibka ku abaal mariyo kuwa ku dhiba, ⁷ iyo inuu ku stiyo kuwa dhibban oo nafa naso marki Rabbi Ciise samada laga soo muujiyey malaa'igihisa xoogga badan, ⁸ oo dab olofaya oo ka aargoosanaya kuwa aan Ilaahi aqoon iyo kuwa aan addeecin injiilka Rabbigeenna Ciise Masix. ⁹ Kuwan waxaa lagu ciqaabi doonaa baabbi'in weliheed ahi oo xagga Rabbiga fiortisa ka imanaysa iyo xagga ammaanta xooggisa, ¹⁰ oo maalintaas markuu yimaado in lagu ammaano quduusintisa, iyo in lagu ammaano kuwa rumaystay oo dhan, maxaa yeelay, markhaatifurkayagu waa markhaatifurkayaga. dhixdimma waa la rumaystay (2 Tesalonika 1:6-10).

Axdiga cusubi wuxuu muujinayaa inay boqortooyadu tahay wax aynu heli doonno, ee maaha inaynu imminka si buuxda u fiaysanno.

²⁸ waxaynu helaynaa boqortooyo aan la gartirin karin (Cibraaniyada 12:28).

Waan fahimi karnaa oo sugi karnaa inaan ka mid ahaanno Boqortooyada Ilaahi hadda, laakiin si buuxda uma gelin.

Bawlos wuxuu si gaar ahi u xaqiijiyay in qofku uusan si buuxda u gelin Boqortooyada Ilaahi sida bani'aadam dhiimanta, sida ay dhacdo sarakicidda dabadeed:

⁵⁰ Haddaba waxaan leeyahay, walaalayaalow, Jidhka iyo dhiigga ma dhaxli karaan boqortooyada Ilaahi: sidoo kale musuqmaasuqa ma dhaxlo musuq-maasuq. ⁵¹ Bai'eega, waxaan idin sii'egayaa wax qarsoon, kuuligayo ma wada wada seexan doonno, laakiin dhammaanteen waamu is beddeli doonaa. Waayo, buunku waa dhawaaqi doonaa, oo kuwii dhintayna qudhiinla'aan baa la sara kicin doonaa, waana layna beddeli doonaa (1 Korintos 15:50-52).

¹ Haddaba waxaan kugu dhaarinayaa Ilaahi fiortisa iyo Rabbi Ciise Masix, kan xukumi doona kuwa nool iyo kuwa dhintayba muuqashadiisa iyo boqortooyadiisa.

(2 Timoteyos 4:l).

Bawlos taas kaftiya ma barin, laakiin inuu Ciise boqortooyada u dhiitbi doono Ilaaha Aabbaha ahi:

²⁰ Laakiin hadda Masixha ayaa kuwii dhintay ka soo sara kacay, oo wuxuu noqday midhaha ugu fiiorreeya ee kuwii dhintay. ²¹ Waayo, hadday dhimashadu nin ku timid, sarakicidda kuwii dhintayna nin bay ku timid. ²² Waayo, sida dhammaan Aadan ugu wada dhintaan, sidaas oo kala dhammaan Masixha loogu wada noolaan doonaa. ²³ Laakiin mid kastaa siduu u ahaado, Masixha midhaha ugu fiiorreeya, dabadeedna kuwa Masixha markuu yimaado. ²⁴ Markaasaa dhammaadku iman doonaa markuu boqortooyada u dhiibo Ilaaha Aabbaha ahi, markuu baabbi'yo dhammaan amarrada iyo xoogga oo dhan. ²⁵ Waayo, waa inuu wax xukumo ilaa uu cadaawayaasha oo dhan cagihisa hoostooda geliyo. (1 Korintos 15:20–25).

Bawlos wuxuu kafo baray in kuwa xaqa daran (kuwa jebiya) ayan dhaxli doonin boqortooyada Ilaahi.

⁹ Mityaynaan garanaynin in kuwa aan xaqa ahayn dhaxli doonin boqortooyada Ilaahi? Yaan la kfiyaanayn. Ama dhillaayaasha, ama kuwa sanamyada caabuda, ama dhillaayaasha, ama kfihiisinta, ama kfihiisyada, ¹⁰ ama tuugag, ama kuwa wax faa'ido ahi, ama kuwa sakfiraama, ama kuwa wax caaya, ama wax duma ma dhaxli doonaan boqortooyada Ilaahi (1 Korintos 6:9–10).

¹⁹ Haddaba shuqullada jidhku waa bayaan, kuwaas oo ahi: sinada, sinada, wasakfinimada, sinada, ²⁰ sanam caabudidada, sixirka, nacaybka, murannada, xaasidnimada, cadhadada, damacnimada, ²¹ xaasidnimo, dilid, sakfiraannimo, madadaalo, iyo wixii la mid ahi: Waxaan fiore idiinku shieegayaa, sidaan waagii fiore idiinku shieegay, kuwa waxyaalafian oo kale yeela ma dhaxli doonaan boqortooyada Ilaahi (Galatiya 5:19–21).

³ Waayo, tan waad garanaysaan in dhillay ama qof wasakfi ahi ama nin fiinguri weynu yahay oo sanam caabudaa uusan imaba dhaxal ku lafiayn boqortooyada Masix iyo Ilaahi (Ejesos 5:5).

Ilaahi wuxuu leeyahay jaangooyooyin wuxuuna dalbanayaa towbad keenka dembiga si uu awood ugu yeesho inuu galo boqortooyadiisa. Rasuul Bawlos

wuxuu ka digay in qaarkood aysan bari doontin in injiilka Ciise uu yahay jawaabta, laakiin mid kale ayaa ah:

³ Nimco haa idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbaha ah iyo Rabbiigeenna Ciise Mastix, ⁴ kan naftiisa u bixiyey dembiyadeenna inuu inaga samatabbixiyo wakfitigan sharka lefi sida uu doonayo Ilaaha Aabbaha ah, ⁵ isaga ammaanu haa u afiaato, weligis iyo weligis. Aamiin. ⁶ Waxaan la yaabay inaad dhaqso uga jeesteen kii nimcada Mastix idinku yeedihiy, oo aad u feexanaysaan injiil kale kan mid kale ma aha. Laakiin waxaa jira kuwo idin dhiba oo doonaya inay injiilka Mastix qalloociyaan. ⁸ Laakiin xataa haddii amaga ama malaa'ig samada ka timid, aannu idinku wacdanno injiil kale oo aan ahayn kii aannu idinku wacdinnay, haa inkaarnaado. Sidii aannu markii hore midhi, hadda waxaan haddana leeyahay, Haddii nin idinku wacdiyo injiil kale oo aan ahayn ^{ku} aad aqbasheen, haa inkaarnaado. (Galatya 1:3–9).

³ Laakiin waxaan ka baqayaa inay maskaxdiinnu ka khiaribto daafurnimada xagga Mastix, sidii abeesadu khiyaanadiisa Xaawa ugu khiyaanaysay. ⁴ Waayo, kan imanaya hadduu dadka ku wacdiyo Ciise kale oo aynaan ku wacdin, ama haddaad hieshaan ruux kale oo aydin aqbalin, ama injiil kale oo aydinaan aqbalin, waad dulqaadan kartaan. (2 Korintos 11:3–4)

Maxay ahayd "kale" iyo "ka duwan," run afiaantii been, injiilka?

Injiilka beenta ah wuxuu leeyahay qaybo kala duwan.

Guud ahaan, injiilka beenta ah waa in aad rumaysatid in aanad u baahinayn inaad Ilaahi addeecdo oo aad dhab afiaantii ku dadaasho inaad si dhab ah ugu noolaato jidkiisa adigoo sheeganaya inaad taqaan Ilaahi (cf. Matayos 7:21–23). Waxay u janjeertaa inay noqoto qofjecleysi.

Abeesadu waxay ku khiyaanaysay Xaawa inay ku dhacdo injiil been ah ku dhawaad 6000 oo sano ka hor (Bilowgii 3) – dadkuna waxay rumaysnaayeen inay Ilaahi ka aqoon badan yihiin oo ay iyagu ka tashadaan wanaagga iyo xumaanta. Haa, ka dib markii Ciise yimid, magiciisa waxaa inta badan ku lifaaqan in Injiillada been ah oo kala duwan – tani waa ay sii socotay oo waxay sii socon doontaa ilaa wakhtiga ka gees ah ugu dambeeya.

Hadda oo ku soo laabatay waagii Rasuul Bawlos, injiilka beenta ahi wuxuu asal ahaan ahaa ruugcaddaagii runta iyo qaladka. Gnostics asal ahaan waxay rumaysnaayeen in aqoonta gaarka ahi ay tahay waxa loo baahan yahay si loo helo fahanka ruuxiga ahi, oo ay ku jirto badbaadada. Gnostics waxay u janjeersadeen inay rumaystaan in waxa jidhku sameeyo aanay ahiayn natiijo gaar ahi oo waxay ka soo horjeedaan addaadda Ilaahi arrimaha sida sabtida maalinta toddobaad. Mid ka mid ahi hoggaamiyayaashii beenta ahi wuxuu ahaa Simon Magus, kaas oo uu u digay Rasuul Butros (Fahimaha Rasuullada 8:18-21).

Laakiin ma fududa

Axdiga Cusubi wuxuu muujinayaa inuu Fiibos baray Boqortooyada Ilaahi:

⁵ Markaasaa Fiibos wuxuu tegey magaalada Samaariya, oo wuxuu dadka ku wacdiyey Mastixa. ... ¹² Waxay rumaysteen Fiibos markuu ku wacdiyey waxyaalihii ku saabsanaa boqortooyada Ilaahi... (Fahimaha Rasuullada 8: 5,12).

Laakiin Ciise, Bawlos iyo xertii waxay bareen inaanay jududayn gelitaanka boqortooyada Ilaahi.

²⁴ Ciise goortuu arkay inuu calool xun yahay, wuxuu yidhi, Kuwa hordanka ahi waa ku adag tahay inay boqortooyada Ilaahi galaan! ²⁵ Waayo, nin hordan ahi inuu boqortooyada Ilaahi galo waxaa ka fiawf yar in aaw irbad daloolkeeda ka duso.

²⁶ Kuwa maqlayna waxay yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara?

²⁷ Laakiin wuxuu yidhi, Waxa aan dadka u suurtoobin, Ilaahi waa u suurtooban. (Luukos 18:24-27)

²² "Waa inaynu dhibaatooyin badan ku galnaa boqortooyada Ilaahi " (Fahimaha Rasuullada 14:22).

³ Waxaa nagu waajibo ahi, walaalayaalow, inaannu mar walba aawadhin Ilaahi ugu mahad naqno sida ay tahay

Waa ku habboon tahay, maxaa yeelay, rumaysadkinnu aad buu u kordhayaa, jacaylka dhammaantinna waa badnaanayaa, ⁴ sidaas

dāraaddēed waxaannu idinku faannaa kintisadāfia Ilaahi dhēxdoodā iyo rumaysadkiinma aad u dulqaadataan siŕeeyadā iyo dh̄itbaatooyinka aad u adkaysataan oo dh̄an. ⁵ Kaas oo ahi mark̄haat̄furka xukunka xaqā ahi oo Ilaahi, in layd̄inku tiriyo kuwo qumman boqortooyadā Ilaahi, oo aad aawadood u xanuunsataan. ⁶ maxaa yeelay, waa wax xaq ahi Ilaahi fiort̄iisa inuu dh̄ib̄ ku abaalgudō kuwa id̄in dh̄ib̄a, ⁷ iyo inuu ku siyo kuwa dh̄ib̄ban, mark̄ti Rabbi C̄iise samadā laga soo muujiyo malaa'iḡhiisa xoogga bad̄an, (2 Tesalonika 1:3–7).

Dh̄itbaatooyinka jira dāraaddood, qaar uun baa haddā loo yeedhay oo la doortay wak̄hitgan inay qayb̄ ka noqdaan (Matayos 22:1–14; Yooxanaa 6:44; Cibraantiyadā 6:4–6). Kuwo kale ayaa mar dāmbē loogu yeedhi doonaa, sida Baybalku muujinayo in kuwa "kuwa ruuxa ka qaldāmaa ay garwaaqsan doonaan, kuwa cabanayana wax bay baran doonaan" (Ishaacyaah 29:24).

Rasuul Butros wuxuu baray in boqortooyadū ay weligeed waarto, iyo in injiilka Ilaahi si adag loo addeeco, haddāi kale waxaa jiri doona xukun:

¹⁰ Sidaas dāraaddēed, wafalaayaaŕow, aad ugu dadāala inaad u yeedhaan iyo doorkiinna, waayo, haddāad waxyaalahaas samaysaan weliŕiin ma turunturoon doontaan. ¹¹ Waayo, sidaasaa layd̄inku siin doonaa geliitaanka boqortooyadā daa'imiska ahi oo Rabbigeenna iyo Badbaadiyehienna C̄iise Masiix (2 Butros 1:10–11).

¹⁷ Waayo, waxaa yimid wak̄hitgiis̄i xukunku guriga Ilaahi ka bilaabi lahaa: Oo haddāy mark̄a fiore inagu bilowdaan, maxaa dh̄ammaadkoodū ahaan doonaa kuwa aan addeecin injiilka Ilaahi? (1 Butros 4:17).

Kutubta ugu dāmbēeya ee Baybalka iyo Boqortooyadā

Baybalku wuxuu ina barayaa in "Ilaahi yahay jacayl" (1 Yooxanaa 4:8,16) C̄iisena waa Ilaahi (Yooxanaa 1:1,14)—Boqortooyadā Ilaahiy waxay yeelan doontaa boqor jacayl ahi oo sharciyadiisu taageeraan jacaylka ee ma aha nacayb. (Muujintii 22:14–15).

Baybalku waxa kale oo uu muujinayaa in Ilaahi soo d̄iri doono malaa'iḡ ku wacdiyi doonta injiilka daa'imka ahi ee boqortooyadā Ilaahi (Muujintii 14:6–7) ka d̄ibna malaa'iḡ kale si ay u t̄lmaanto in kasta oo ay u muuqato mid weyn, haddāna Baabuloon way dh̄iacaaysaa (Muujintii 14:8–9). Farr̄imafiant̄i waxay noqon doonaan xaqiijin ka sarraysa injiilka in d̄untū ay fiore u fieli doonto marag ahaan oo ay

u eegi doonaan arrimo "dadka faraha badan" ee u imanaya Ilaahi inta lagu jiro dhammaadka (Muujintii 7: 9-14). Si ka duwan awoodda u dambaysa ee Baabii loon ee soo kici doonta oo dhici doonta (cf. Muujintii 18:1-18), wejiga u dambeya ee boqortooyada Ilaahi waa weligiis:

¹⁵ Markaasaa waxaa ka dhawaaqisay mafaahigti toddobaad, oo waxaa samada ka yeedhay codad waaweyn, oo waxay lafaayeen, Boqortooyooyinkii dunidu waxay noqdeen boqortooyooyinkii Rabbigeenna iyo Masixiisa, oo isna boqor buu ahaan doonaa weligiis iyo weligiis. (Muujintii 11:15).

Ciise ayaa boqortooyadii ku xukumi doonaa! Baybalkuma wuxuu daaha ka qaaday laba magac oo kala ahi:

¹⁶ Oo khamiiskii iyo bowdadisana wuxuu ku lahaa magac ku qoran, BOQORKA BOQORADA IYO SAAYDKA SAAYDKA (Muujintii 19:16).

Laakiin Ciise ma yahay kan keliya oo xukumi doona? U firso tuducan:

¹ Oo markaasaan arkay carshiyo, oo waxay ku fadhiisteen, oo xukun baa iyaga la saaray. Markaasaan arkay nafaha kuwii madaxa looga gooyay markhaatifurkooda Ciise iyo ereyga Ilaahi aawadood, oo aan caabudin bahalkii ama ekaantiiisa, oo aan calaamadisii wejigooda iyo gacmahooda toona ka fielin. Oo waxay la noolaayeen oo ay Masix wax la xukumayeen kun sannadood... ⁶ Waxaa barakaysan oo quduus ahi kan ka qayb gala sarakicidda kowaad. dhimashada labaad amar kuma laha, laakiin waxay wadaaddo u ahaan doonaan Ilaahi iyo Masix, oo waxay isaga wax la xukumi doonaan kun sannadood (Muujintii 20: 4,6).

Masiixiyiinta runta ahi ayaa la sarakicin doonaa si ay Masiix ula xukumaan kun sano! Maxaa yeelay, boqortooyadii weligeed way waari doontaa (Muujintii 11:15), laakiin xukunkaas la sheegay wuxuu ahaa kun sano oo keliya. Tani waa sababta aan hore ugu tilmaamay tan wajigii koowaad ee boqortooyada – waji, kun sano, waji ka soo horjeeda kan ugu dambeya, ruuxa badan, waji.

Dhawr dhacdo ayaa ku taxan kitaabka Muujintii sida dhacaya inta u dhaxaysa kun-sano iyo wejiyada u dambeya ee Boqortooyada Ilaahi:

⁷ Haddaba markii ay kunka sannadood dhammaatay, Shaydaan baa xabsiga laga sii dayn doonaa, ⁸ oo wuxuu u soo bixi doonaa inuu

khiyaaneeyo quruumahia deggan dhiulka afartisa gees, oo ahi Juuj iyo Maajuuj, inuu iyaga u soo ururiyo dagaalka, oo tiradooduna ay dhian tafiy, ciidda badda. ...¹¹ Mar kaasaan arkay carshi weyn oo cad iyo kii ku fadhitey, oo wejigisa dhiulkii iyo samadi ay ka carareen. Meehna looma hiehin.¹² Oo haddana waxaan arkay kuwii dhintay, yar iyo weynba, iyagoo Ilaahi fiortisa taagan oo buugaag laga furay. Mar kaasaa waxaa la furay kitaab kale oo ahi kitaabka noloshia. Oo kuwii dhintayna waxaa lagu xukumay sidii shuqulladoodu ahaayeen iyo waxyaalihii buugaag ku qornaa.¹³ Oo baddina waxay soo darsay kuwii dhintay oo dhexdeeda ku jiray; Oo iyagii waxaa lagu xukumay nin kasta sidii shuqulladisu ahaayeen.¹⁴ Mar kaasaa dhiimashadii iyo Haadees waxaa lagu dhax tuuray baddii dabka ahayd. Tani waa dhiimashadii labaad.¹⁵ Oo ku alla kii aan laga hiehin isagoo ku qoran kitaabka noloshia waxaa lagu dhax tuuray baddii dabka ahayd (Muujintii 20:7–8, 11–15).

Buugga Muujintii wuxuu muujinayaa in ay jiri doonto weji dambe oo iman doona xukunka kun sano ka dib iyo dhiimashada labaad ka dib:

¹ Haddaba waxaan arkay samo cusub iyo dhiul cusub, waayo, samadii fiore iyo dhiulkii fiore way dhammaadeen. Sidoo kale ma jirin bad kale.² Mar kaasaan arkay magaalada quduuska ahi oo Yerusaleem cusub, oo samada ka soo degaysa xagga Ilaahi, iyadoo loo dyaariyey sidii arosad ninkeedii loo sharraxay.³ Oo haddana waxaan samada ka maqlay cod weyn oo leh, Bal eega, taambuugga Ilaahi wuxuu la jiraa dadka, oo isna wuu la joogi doonaa iyaga, oo waxay ahaan doonaan dadkisti. Ilaahi qudhiisa ayaa iyaga la jiri doona oo wuxuu ahaan doonaa Ilaahood.⁴ Oo Ilaahi indaahooda ilmo kastuu ka tirtiri doonaa: Mar dambe ma jiri doonaan dhiimasho iyo murug iyo oofin toona. Xanuun dambe ma jiri doono, waayo, waxyaalihii fiore way dhammaadeen. (Muujintii 21:1–4)

¹ Oo wuxuu i tusay webi saafi ahi oo biyaha noloshia ahi oo u dhalaalaya sidii crystal oo ka soo baxaya carshigii Ilaahi iyo Wanka.² Oo jidkii badhantanka iyo webiga dhankiisanba waxaa ku yiil geedkii noloshia, oo wuxuu dhali jiray laba iyo toban midho, oo geed kastaaba midhihiisa buu bixin jiray. Caleemihii geedku waxay ahaayeen kuwo lagu bogsiyo quruumahia.³ Oo mar dambena naclad ma jiri doonto, laakiinse waxaa halkan ku jiri doona Ilaahi iyo Wanka carshigooda, oo addoommadiisuna isagay u adeegi doonaan.⁴ Oo waxay arki doonaan wejigisa, oo magiciisuna wuxuu ku oolli doonaa wejigooda.⁵ Oo halkan siibaan ma jiri doono, oo uma baafina laambad ama iftiin qorraxda, waayo, Rabbiga Ilaaha ahi

ayaa iyaga iiftimiya. Oo iyana boqor bay ahaan doonaan weligood iyo weligood. (Muujintii 22:1-5)

Bal u firso in boqortooyadan, oo ah kun sannadood *dabadheed*, ay ku jiraan addoommadii Ilaahi oo waarta weligeed. Magaalada quduuska ah oo samada lagu fiigaajiyey, samada way ka bixi doontaa, oo dhulkay ku soo degi doontaa. Tani waa bilawga wejiga ugu dambeeya ee Boqortooyada Ilaahiy. Waqti aan xanuun iyo rafaad badan lahayn!

Kuwa camalka qabow waxay dhaxli doonaan dhulka (Matayos 5:5) iyo wax walba (Muujintii 2:7). Dhulka oo ay ku jirto magaalada quduuska ah oo kor keeda ku jiri doonta ayaa ka roonaan doona, maxaa yeelay, jidadka Ilaahi waa la samayn doonaa. Ogow taas:

⁷ Dawladnimadisa iyo nabaddu way badnaan doonaan dhammaad ma ay ahaan doonaan (Ishaayaah 9:7).

Sida cad waxaa jiri doona koboc ka dib markii wejiga ugu dambeeya ee Boqortooyada Ilaahi uu bilowdo iyadoo dhamaan ay addeeci doonaan dawladda Ilaahi.

Tani waxay noqon doontaa waqtiga ugu quruxda badan:

⁹ Laakiin sida qoran, Isha ma arag, dhiegtuna ma maqlin, Oo dadka qalbigiisa ma gelin waxyaalihii Ilaahi u diyaariyey kuwa isaga jecel. ¹⁰ Laakiin Ilaahi baa inoogu muujiyey Ruuxiisa (I Korintos 2:9-10) Waa wakhtiga jacaylka, farxadda iyo raaxada weligeed ah. Waxay noqon doontaa waqti cajiib ah! Boqortooyada Ilaahi waxay samayn doontaa daa'in aad u wanaagsan. Miyaadan rabin inaad qaybtaada ku yeelato?

5. Huchançhik mana pampachasqa risunchik kaptinqa **ina** wiñay ñakaríymanmi

Macalimintti fiore ee Mastixa miyay u malaynayeen inay ahiayd inay injilka ku wacdiyaan Boqortooyada dhabta ahi ee Ilaahi?

Haa

Sannado ka fiore, muxaadaro uu jeediyay Professor Bart Efirman oo ka tirsan Jaamacadda North Carolina, wuxuu ku celceliyay, oo si sax ahi, u carrabka ku adkeeyay in si ka duwan inta badan ee Mastixiyiinta shieqta maanta, Ciise iyo xertiisii fiore ay ku dhawaaqeen Boqortooyada Ilaahi. In kasta oo fahamka guud ee Dr. Efirman ee Mastixiyadda uu si weyn uga duwan yahay kan Kanisadda *sii socota* ee Ilaahi, haddana waxaan ku heshiin karnaa in injilka boqortooyadu yahay wixii Ciise qudhiisu ku dhawaaqay iyo xertiisii. Waxaan sidoo kale ku heshiin doonnaa in qaar badan oo Mastixiyiin shieganaya maanta aysan ku jirin, taas faham.

Qoritaanka Axdiiga Cusub ee Ugu Da'da weyn iyo Wacdiiga

Boqortooyada Ilaahi waxay ahiayd qayb muhiim ahi oo ka mid ahi waxa lagu andacoonayo inay tahay " wacdiigii Mastixiga ahaa ee ugu da'da weynaa ee noofaa " (Holmes MW Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, bogga 102). Wacdiigan *Mastixiga ahi ee Qadimiga ahi* waxa uu ka kooban yahay weedhahan ku saabsan:

⁵⁹ Weliba waxaad og tihiin, walaalayaalow, in joogitaankayagu duntida jidhku yahay wax aan waxba tarayn oo baddal ahi, laakiin ballanka Mastixu waa weyn yahay oo yaab leh, ku nasta boqortooyada imanaysa iyo noloshii weligeed ahi.

Hadalka kore wuxuu muujinayaa in boqortooyadu aysan hadda ahayn, laakiin ay iman doonto oo ay weligeed ahaan doonto. Intaa waxaa dheer, wacdiigan qadimiga ahi wuxuu leeyahay:

⁶⁰ Xataa niman kan xaqa ahi oo kuwan oo kale ahi hadda ayan karin inay carruurtooda ku badbaadiyaan falimahooda xaqa ahi, haddaba bal maxaa huba oo aynu ku helaynaa gelitaanka boqortooyada Ilaahi

haddaynaan baabtiiskeenna dhawrin oo daafir ahi oo aan nijaas lahayn ? Ama bal yaa noo doodi doona haddaan layna fielin inaannu shuquillo quduus ahi oo xaq ahi hiaysanno? ⁹⁶ Haddaba aynu isjeclaanno si aynu dhammaanteen u galno boqortooyada Ilaahi. ¹¹⁷ Haddaba haddaynu og nahay waxa Ilaahi fiortiisa ku qumman, waxaynu geli doonaa boqortooyadiisa oo waxaynu fieli doonaa ballamadii aan dhigtu maqlin, oo aan ilna arag, ama aan dadka qalbigitsu malaynaynin.

¹²⁴ Haddaba aynu saacadba saacada ka dambaysa boqortooyada Ilaahi ku sugno jacayl iyo xaqimo, waayo, garan mayno maalinta Ilaahi soo muuqdo. ¹²⁶ Wuxuu yidhi, Boqortooyada Aabbahay way iman doontaa.

Odhaahiyada kor ku xusan waxay muujinayaan in jacaylka loo maro nolol sax ahi loo baahan yahay, in aynaan weli gelin Boqortooyada Ilaahi, iyo in ay dhacdo ka dib maalinta Ilaahi muujinta – taasi waa ka dib markii Ciise soo laabtay mar kale. Waa boqortooyada Aabbahay iyo boqortooyada ma aha oo kaliya Ciise.

Waxaa xitso fehi in wacdiiga ugu da'da weyn ee Mastixiyinta ahi ee Ilaahi u oggolaaday inuu noolaado inuu baro isla Boqortooyada Ilaahi ee Axdiiga Cusubi baro iyo Kanisadda *Joogtada* ahi ee Ilaahi hadda wax baro (waxaa suurtagal ahi in ay ka iman karto kanisadda dhabta ahi ee Ilaahi, laakiin Aqoontayda xaddidan ee Giriigga ayaa xaddidayisa awoodda aan u leeyahay in aan sameeyo caddayn adag).

Hogaamiyayaasha Kanisadaha Qarnigii Labaad iyo Injilka Boqortooyada

Waa in la ogaadaa foorraantii qarnigii 2aad ¹¹¹ Papias , oo ahi maqalka Yooxanaa iyo saaxiibkii Polycarp oo loo tixgeliyey inuu yahay quduuska Roman Catholics, baray boqortooyadii kun sano. Eusebius wuxuu qoray in Papias baray:

... waxaa jiri doona kun-sano ka dib sarakicidda kuwii dhintay, marka xukunka shaqsi ahaaneed ee Mastixa lagu dhisi doono dhulkan. (Fragments of Papias, VI. Sidoo kale eeg Eusebius, Taariikhda Kanisadda, Buugga 3, XXXIX, 12)

Papias wuxuu baray in tani ay noqon doonto wakhti aad u badan:

Sidaas oo kale, [Wuxuu yidhi] in haddihoodi sarreen ahi ay toban dhafi doonto

kun saboota, kan saboota adda addaa 10n kun, kan ta'an yoo ta'u, mirkaneessuu danda'u; iyo in tufaaxa, iyo intinafia, iyo caawska ay ka soo bixi lahaayeen saami isku mid ah; iyo in xayawaanka oo dhan, oo markaas daaqaya oo keliya wax-soosaarka dhiilka, ay noqon doonaan kuwo nabad iyo wada noolaansho, oo ay si qumman uga dambeeyaan dadka. " (Waxay waxyaalahaan u markhaati furayaan Papias, oo ah nin qadiimi ah, kaas oo ahaa maqalka Jofin iyo saaxiibkii Pofycarp, buugaagtiisa afaraad: waayo, shan buug ayaa isaga uu curiyey...) (Fragments of Papias, IV)

Warqadda Axdiiga Cusub ee dambe ee loo diray dadka Korintos waxay leedahay:

¹²¹⁻³ Rasuulladu waxay inoogu hieleen injilka xagga Rabbi Ciise Masix; Ciise Masix xagga Ilaah buu ka soo diray. Haddaba Masixu wuxuu ka yimid xagga Ilaah, rasuulladiina waxay ka yimaadeen Masix. Haddaba labadooduba waxay ku yimaadeen doonista Eebbe siday u kala horreeyaan. Haddaba intay amar qaateen oo sarakicidda Rabbigeenna Ciise Masix aad ugu hubateen, oo ereyga Ilaah lagu hubiyey Ruuxa Quduska ah, markaasay waxay la baxeen injilka in boqortooyada Ilaah imanayso.

Pofycarp ee Smyrna wuxuu ahaa hoggaamiye Masixi fiore, kaasoo ahaa xerti Yooxanaa, oo ahaa kii ugu dambeeyay rasuuladii asalka ahaa ee dhinta. Pofycarp c. 120-135 AD baray:

Waxaa barakaysan masaakiinta iyo kuwa xaqnimada aawadeed loo silciyo, waayo, boqortooyada Ilaah iyagaa lehi. (Pofycarp. Warqad ku socota Filiboy, cutubka II. Laga soo bilaabo *Abayaashia Ante-Nicene, Volume 1* sida ay tafatireen Alexander Roberts & James Donaldson. Daabacaad Ameerika, 1885)

Haddaba imagoo og inaan "Ilaah laguma maaajiloon," waxaa nagu waajib ah inaan u socomo si istaahila qaynuunkiiisa iyo ammaantiisa. ruuxa: "iyo" kuwa sinaysta, ama nacasyada, ama kuwa ku xadgudba binu-aadamiga, ma dhaxli doonaan boqortooyada Ilaah, " ama kuwa sameeya waxyaalo aan qummanayn oo aan qummanayn. (ibid, cutubka V)

Haddaba aynu isaga ugu adeegno baqdin iyo cabsti oo dhan siduu isagu inagu amray, iyo rasuulladii injiilka nagu wacdiyey, iyo nebiyadii horay u sii sheegay imaanshiha Rabbiga. (Ibid, cutubka 1D)

Sida kuwa kale ee Axdiiga Cusub, Polycarp wuxuu baray in kuwa xaqa ahi, ma aha kuwa jebiya amarka, ay dhaqin doonaan Boqortooyada Ilaahi.

Kuwa soo socda ayaa sidoo kale la sheegay in ay bareen Polycarp:

Sabtidu soo socotana wuxuu yidhi: Carruurta Ilaahi gacaliyaydow, waan idin baryayaaye, waan idin baryayaaye. Waxaan idinku dhaartey markii wadaaddada kintisaddu joogeen, oo haddana waxaan dhamaan idinka waaninayaa inaad si quruxsan oo istaahilaan ugu socotaan jidka Rabbiga... *So jeeda* oo mar kale *difaar ahaada*. xagga jacaylka midba midka kale u qabo, imaatinkisu wuxuu si lama jilaan ahi u muuqdaa sida hillaac degdeg ahi, xukunka weyn ee dabka, noloshu weliheed ahi, iyo boqortooyadiisa aan dhimanayn. Oo wax kasta oo aad Ilaahi baray oo dhan garanaysaan markaad baadhaysaan Qorninka waxyiga, waxaad qalbiyadiinna ku xardhan tihiin qalinka Ruuxa Quduska ahi in qaynuumadu idinku sii jiraan iyagoo aan idlaan karin. (Noloshi Polycarp, cutubka 24. JB Lightfoot, Aabbayaasha Rasuullada, cad. 3.2, 1889, bogga 488-506)

Melito ee Sardis, oo ahaa hoggaamiyaha Kanisadda Ilaahi, c. 170 AD, baray:

Waayo, sharcigi injiilka lagu soo daabacay, kan duugga ahi oo ku cusub kan cusub oo Styoon iyo Yeruusaalem ka soo baxaya. oo qaynuunku wuxuu ku soo baxay nimco, iyo caynkii bahalka dhammeeyey, iyo wankii ku jiray Wiilka, iyo idaha oo nin ku jira, ninkii xagga Ilaahi

Laakiin injiilku wuxuu noqday sharaxaadda sharciga iyo sharcigisa

oofinta, halka kanisaddu noqotay bakhaar ka runta...

Kanu waa kii inaga samatabbixiyey adoomimadii oo ina gaadhinay xorriyad, gudcurkii oo iftin u soo baxay, dhimashadana noloshisii noo galnay, oo innaga samatabbixiyey boqortooyo weliheed ahi. (Melito . Homily On the Passover . . .)

Haddāba, Boqortooyada Ilaahi waxaa loo yaqaanay inay tahay wax weligeed ahi, oo aan si jufuf u ahayn Kantisadda Masixiga ama Kaatoliga ee hadda oo ay ku jirto sharciga Ilaahi.

Qoraal kale oo dabayaaqadii qarnigii labaad ahi ayaa dadka ku waaniyay inay eegaan boqortooyada:

Haddāba midkiinna yuusan mar dāmbē is-yeelyeelin , yuusan dīb u eegin, laakiin isagoo ikhitiyaar u ah inuu injiilka boqortooyada Ilaahi ugu dhiowaado. (Roman Cīment. Aqoonsiga, Buugga X, Cutubka XLV. Waxa laga soo xigtay Aabayaasīa Ante-Nicene, Volume 8. Waxa tafatiray Alexander Roberts & James Donaldson. Daabacaad Ameerika, 1886)

Intaa waxaa dhēer, iyada oo sida muuqata aysan ku qorin mid ka mid ahi kantisadda runta ahi, bartamihii qarnigii labaad qoraalka cinwaankiisu yahay *Shepherd of Hermas* ee tarjumaadda Roberts & Donaldson wuxuu isticmaalay ereyga "boqortooyada Ilaahi" afar iyo toban jeer.

Masixiyiinta runta ahi, iyo xataa qaar badan oo Masixi shieeganaya, ayaa wax ka ogaa Boqortooyada Ilaahi qarnigii labaad.

Xitaa Catholic iyo Eastern Orthodox Saint Irenaeus wuxuu jafimay in sarakicidda ka dīb. Masixiyiintu ay geli doonaan Boqortooyada Ilaahi. U fiirso waxa uu qoray, c. 180 AD:

Waayo, sidaas oo kale waa xaalka kuwa rumaystay, maxaa yeelay, Ruuxa Quduuska ahi had iyo goor buu iyaga ku sii jiro, kan lagu siiyey baabtiiska, oo kan aqbalana ha hayo, hadduu ku socdo runta iyo quduusnimada iyo xaqnimada iyo dilqaadashada. Waayo, naftanu waxay leedahay sarakicidda kuwa rumaystay dhaxdeeda, iyadoo jidhku nafteeda mar kale qaadanayo, oo ay la socoto xoogga Ruuxa Quduuska ahi, oo la sara kiciyo oo galo boqortooyada Ilaahi . (Irenaeus, St., Bishop of Lyon. Waxaa ka turjumay Armenian by Armitage Robinson. Bannaanbaxa Wacdiga Rasuullada cutubka 42-aad. Wells, Somerset, Oct. 1879. Sida lagu daabacay BULSHADA HORUMARINTA AQOONTA KRISTAANKA. NEW YORK: MACMILLAN CO, 1920).

Teoflōs kii Antiyokh wax baray:

Waxaanse xusaa wanaagtiisa: Haddaan isaga ugu yeedhio boqortooyo, waxaan ka fiidlayaa ammaantiisa... .. Isaguse kama uu dhiigin mid dhiimanaya ama dhiimanaya, laakiin, sidaynu kor ku sheegnay, labadaba wuu samayn karaa: hadduu u janjeero waxyaalaha aan dhiiman ka'in, isagoo amarka Ilaah xajinaya, uu isagu abaalgud ka helo dhiimashola'aanta oo uu Ilaahi noqdo. (Teofilos, Ku Atoofycus, 1:3, 2:27)

Kaatoofigga, Hippolytus, horraantii qarnigii saddexaad, wuxuu qoray:

Oo waxaad heli doontaa boqortooyada jannada, kaaga, markaad noloshan qaribka ku ahayd, garanaysay Boqorka jannada. Oo waxaad noqon doontaa wehel Ilaahnimada iyo Mastix wax la wadaaga, oo aan mar dambe addoommo ku ahayn damacyada xunxun, oo aanad mar dambe cudur ku lumin. Waayo, waxaad noqotay Ilaahi, oo wax kasta oo aad ku xanuusatay intaad nin ahayd, ayuu waxyaalahaan kuu siiyey, maxaa yeelay, waxaad ahaan jirteen wax dhiimanaya : Ilaahi bay noqdeen, oo waxay dhaleen dhiimashola'aan. (Hippolytus, Beeninta Dhammaan Bidcada, Buugga X, cutubka 30)

Hadafka dadka laga feeyahay waa in la ilaahistyo Boqortooyada Ilaahay ee imanaysa.

Dhiibaatooyinkii Qarnigii Labaad iyo Saddexaad

In kasta oo ay aqbaalan baahisan, i qarnigii labaad, waxaa kacay hoggaamiyaha riddada ah ee sharciga ka soo horjeeda oo la odhan jiray Marcion . Marcion wuxuu baray wax ka gees ah sharciga Ilaahi, sabtida, iyo boqortooyada dhabta ah ee Ilaahi. In kasta oo uu dhday Polycarp iyo kuuwa kale, waxa uu xidhiidhi la lahaa Kanitsadda Rome in muddo ah oo u muuqday in uu samayn ku feeyahay halkaas.

Qarnigii labaad iyo saddexaad, allegorists ayaa laga aasaasay Alexandria (Masar). Tusaalayaal badan ayaa ka soo horjeestay caqiidada boqortooyada imanaysa. U firsno warbixinta ku saabsan qaar ka mid ah tusaalayaashaas:

Dionysius wuxuu ka dhashay qoys jaahili ah oo sharaaf leh oo hodaan ah oo ku nool Alexandria, wuxuuna wax ku bartay falsafadooda. Wuxuu ka tagay iskuulada jaahilka si uu u noqdo arday Origen, kaas oo uu ku guuleystey mas'uuliyadda dugista cafiyad ee Alexandria...

Clement, Origen, iyo dugsiiga Gnostic waxa ay kharribeen caqiidadii Qudduuska iyagoo adeegsanaya tafsiirkooda cajiibka ahi iyo kuwa maldafian... waxa ay naftooda u hieleen magaca "Allegorists." Nepos wuxuu si fagaare ahi ula dagaallamay Allegorists, wuxuuna ku adkaaystay inay jiri doonto xukunka Mastixha dhiulka...

Dionysius wuxuu la murmay xerta Nepos, iyo xisaabtisa... " xaalad noocaas ahi oo fiidda ka jirta boqortooyada Ilaahi." Tani waa markii ugu horreysay ee la sheego boqortooyada Ilaahi ee ka jirta xaaladda fiidda kantisadafia...

Nepos wuxuu canaantay qaladkooda, isagoo tusaya in boqortooyada jannadu aanay ahayn mid tusaaleyaal ahi, laakiin ay tahay boqortooyada dhabta ahi ee Rabbiigeenna soo socota ee sarakicidda iyo nolofsha ueligeed ahi.

Sidaa darteed fikradda boqortooyadu waxay ku timaaddaa xaaladda fiidda jirta waxaa la raray oo lagu soo saaray dugsiiga Gnostic ee Allegorists ee Masar, AD 200 ilaa 250, qarni buuxa ka hor intaanay hogaamiyaha kintisadda Boqortooyada u iman in loo fixgeliyo inay yihiin kuwa carshiga ku jira. ...

Clement waxa uu uuraystay fikradda boqortooyada Ilaahi oo ahi xaalad aqoonta maskaxeed ee runta ahi ee Ilaahi. Origen wuxuu u dejiyay macne ruuxi ahi oo ku qarsoon xarafka cad ee Qornitinka . (Ward, Henry Dana. Injiilka Boqortooyada: Boqortooyo Aan Ka Mid Ahayn Dunidan: Ma aha Adduunyadan: Laakiin inay timaado dalka jannada, ee sarakicidda kuwii dhintay iyo soo celinta Wax kasta. Waxa daabacay Claxton, Remsen & Haffefinger , 1870, bogga 124-125)

Sidaa darteed, halka Bishop Nepos baray injiilka Boqortooyada Ilaahi, tusaaleyaalku waxay isku dayeen inay la yimaadaan been, xaqiigo yar, fahamkeeda. Bishop Apollinaris ee Hierapolis sidoo kale isku dayay inuu la dagaallamo khaladaadka allegorists isku mar. Kuwa run ahaantii ku jira kantisadda Ilaahi waxay u taagnaayeen runta Boqortooyada Ilaahi ee dhabta ahi taariikhida oo dhan.

Herbert W. Armstrong wuxuu baray injiilka Boqortooyada, oo lagu daray

Qarnigii 20aad, ^{marxuum} Herbert W. Armstrong wuxuu qoray:

Waayo waxay *diideen* injiilka masiixa . . . , duniidu waxay ahayd in ay beddelato wax kale meesheeda. Waxay ahayd inay hindisaan *been abuur!* Haddaba waxaynu maqalnay boqortooyada Ilaahi oo lagaga hadlay hadaf qurux badan — dareen wanaagsan oo quluubta bini'aadamiga ku jira – oo laga dhigayo wax run ahi oo aan waxba ahayn! Qaar kale waxay si khaladan u shiegeen in "KANISAD" ay tahay boqortooyada. . . Nebi Daanyeel, oo noolaa 600 oo sano ka hior Masiixa, wuxuu ogaa in boqortooyada Ilaahi ay tahay boqortooyo dhab ah – oo ah dowlad xukunta.

dhabta ah ee dhulka . . .

Halkan . . . waa tilmaanta Ilaahi ee waxa ay tahay Boqortooyada ILAAHAY: "Oo waagii boqorradan..." – waxay halkan ka hadlaysaa tobanka farood, qayb bir ah iyo qayb dhoobo jaban ah. Tani, iyada oo la xidhiidhiyay waxsi shieegista Daanyeel 7, iyo Muujintii 13 iyo 17, waxa ay tilmaamaysaa Maraykanka cusub ee Yurub ee hada samaynaya . . . Indhaaaga fiitooda. Muujintii 17:12 waxay si faahfaahisan u caddaynaysaa inay noqon doonto midow 'TOWAN BOQOR AMA BOQORTOYOOLIN' ah oo (Muujintii 17:8) soo noolayn doona Boqortooyadii fiore ee Roomanka . . .

Markuu Masiixu yimaado, wuxuu iman doonaa isagoo ah BOQORKA boqorrada, oo xukumi doona duniida oo dhan (Muujintii 19:11-16): Daanyeel wuxuu yidhi, boqortooyadiisa — boqortooyada *Ilaahi*, waa inay wada baabbi'yaan boqortooyooyinkan duniida oo dhan. Muujintii 11:15 waxay ku feedahay erayadan: "Boqortooyooyinka duniidu *waxay noqdeen* boqortooyooyinkii Rabbigeenna iyo Masiixiisa, oo isna boqor buu ahaan doonaa weligiis iyo weligiis!" Tani waa boqortooyadii ILAAHAY. Waa dhamaadka dawladaha hada jira – haa, iyo xitaa Maraykanka iyo quruumaha Ingiriiska. Oo markaas waxay noqon doonaan boqortooyooyin – xukuumadda – Rabbi Ciise Masiix, oo markaas BOQORKA boqorrada u taliya dhulka oo dhan. Tani waxay si buuxda u cadeeysaa xaqiqa ahi in Boqortooyada ALLE ay tahay dowlad dhab ah. Xataa sida ay Boqortooyada Kaldayiin u ahayd BOQORTOO – xitaa sida Boqortooyada Roomanku ay u ahayd BOQORTOO – sidaas darteed Boqortooyada Ilaahiy waa dawlad. Waa in

ay la wareegto DOWLADDA QARANKA aduunka. Ciise Mastix wuxuu u dhahsaday inuu noqdo BOQOR— TALIYE!...

Isaa Ciise Mastix oo ku dul wareegay buuraha iyo dooxooyinka dhuulka Quduuska ahi iyo waaddooyinka Yerusaleem in ka badan 1,900 oo sano ka hior ayaa haddana soo socda. Wuxuu sheegay inuu mar kale iman doono. Markii iskutallaabta lagu qodbay ka dib, Ilaahi baa ka sara kiciyey kuwii dhintay saddex maalmood iyo saddex habeen dabadeed (Matayos 12:40; Fal 2:32; 1 Korintos 15:3-4). Wuxuu kor u fuulay carshigii Eebbe. Xarunta dhexe ee dawladaha caalamka (Falimaha Rasuullada 1:9-11; Ibr. 1:3; 8:1; 10:12; Muujintii 3:21).

Isagu waa "sharqii" masaalka, oo u tegey Carshiga

Ilaaha — "dalka fog" — in lagu caleemo saaro boqorka boqorrada quruumaha oo dhan, ka dibna uu ku soo noqdo dhuulka (Luukos 19:12-27).

Mar kale, isagu jannada ayuu ku jiraa ilaa "wakhtiyada wax walba soo celinta" (Falimaha Rasuullada 3:19-21). *Soo celinta* macneheedu waa soo celinta xaalad ama xaalad hore. Xaaladdan oo kale, soo celinta dawladaha Ilaahi ee dhuulka, iyo sidaas, soo celinta nabadaha adduunka, iyo xaaladaha utopian.

Jahwareerka adduunka ee wakhtigan, dagaaladda iyo murannada sii kordhaya waxay ugu dambayn doonaan mushkiladda adduunka oo dhan, ilaa haddaanu Ilaahi soo dhexgelin, jidki bini-aadmi ahi ma badbaadi lahaa isagoo nool (Matayos 24:22). Markay ugu sarreyso marka dib u dhacu uu keeno in la qarxiyo dhamaan noloshii meerahan, Ciise Mastix wuu soo noqon doonaa. Markan wuxuu u imanayaa sidii Ilaahi rabaani ahi. Wuxuu ku imanayaa dhamaan xoogga iyo ammaanta Abuuraha koonka xukuma. (Mat. 24:30; 25:31) Wuxuu u imanayaa isagoo ahi "Boqorka boqorrada iyo Sayidka sayidiyada" (Muujintii 19:16) si uu u dhiso dawlad sare oo adduunka ahi oo uu quruumaha oo dhan ugu xukumo "ul bir ahi." (Muujintii 19:15; 12:5)...

Mastix soo dhawayn la'aan?

Laakiin binti'aadimigu farxad miyuu ku qaylin doonaa, oo ma ku soo dhaweyn doonaa farxad iyo raynrayn -- xataa kantisadaha Mastixiyadda dhiaqameed?

Ma yeeli doonaan! Way rumaysan doonaan, maxaa yeelay, midfidniyadii beenta ahaa ee Shiyadnaan (2 Korintos 11:3-15) ayaa kfiyaanay, inuu isagu yahay kan Mastixa ahi. Kantisadaha iyo quruumaha ayaa imaatinkisa ka cadhoon doona (Muujintii 11:15 11:18), oo ciidamada millatarigu waxay dhiab ahaantii isku dayi doonaan inay la dagaallamaan isaga si ay u baabbi'yaan (Muujintii 17:14)!

Quruumuhu waxay geli doonaan dagaalka ugu dambeeya ee dagaalkii saddexaad ee aduunka, iyadoo wajjii doona dagaalka Yerusaalem (Sek. 14:1-2) ka dibna Mastixu wuu soo noqon doonaa. Awood ka sarraysa ayuu "la dagaalami doonaa quruumahaas" isaga la dagaallamaya (aayadda 3). Isagu wuu wada jebin doonaa iyaga (Muujintii 17:14) "Maalintaas cagtiisu waxay ku dul istaagi doonaan Buur Saytuun," oo masaafo aad u yar u jirta xagga bari ee Yerusaalem (Sek. 14:4). (Armstrong HW. *Mystery of the Ages*, 1984)

Baybalku wuxuu sheegayaa in Ciise soo noqon doono oo uu guulaysan doono, haddana qaar badan baa la dagaalami doona (Muujintii 19:19). Qaar badan ayaa sheegan doona (ku salaysan fahamka khaladan ee wax sii sheegidda Baybalka, laakiin qayb ahaan sabaftoo ahi nebiyo been ahi iyo suufiyaa) in Ciise soo laabtay uu yahay kan ugu dambeeya ee Mastixa!

Waxa soo socda sidoo kale waxa ka socda Herbert Armstrong:

Diinta runta ahi -- Runta Ilaahi oo lagu awood geliyo jacaylka Ilaahi ee uu Ruuxa Quduuska ahi bixiyo... FARXAD AAN LAGU SHEEKAYN karin ogaanshaha Ilaahi iyo Ciise Mastix -- ogaanshaha RUNTA - iyo kulaylka jacaylka Ilaahi ee Ilaahi!...

Waxbaridda kantisadda runta ahi ee Ilaahi waa kuwa "ku noolaanshaha kelimad kasta" ee Kitaabka Quduuska ahi...

Dadku waxay ka soo noqon doonaan jidkii wax lagu siin lahaa oo waxay u noqon doonaan jidka jacaylka - Ilaahi.

Ilbaxnimo cusub ayaa hadda dhulkii qabsan doonta! (tbitd)

Ilbaxnimada CUSUB waa Boqortooyada Ilaahiy. Ku dhawaaqida in ilbaxnimo cusub ay imanayso oo ay jacayl ku salaysan tahay waa qayb weyn oo ka mid ahi waxa injiilka dhabta ahi ee boqortooyada Ciise iyo xertiisa ay bareen. Taasi waa wax aan ku wacdinno kantisadda *sii socota ee Ilaahi*.

Herbert Armstrong waxa uu xaqiqsaday in Ciise uu barayay in bulshada bini'aadamka, xitaa marka ay u malaynaysa inay doonaysa inay addeecdo, ay diiday 'habka bixinta' noloshii, habka jacaylka. Ku dhawaaqofna uma eka inuu si sax ahi u fahmay muhiimada waxa Ciise baray.

Badbaadada Ciise waa qayb ka mid ahi injiilka

Hadda qaar tan ilaa hadda akhriyay waxay u badan tahay inay la yaaban yihiin diimashada Ciise iyo doorkeii badbaadada. Haa, taasi waa qayb injiilka ka mid ahi oo Axdiiga Cusub iyo Herbert W. Armstrong ay labaduba wax ka qoreen.

Axdiiga Cusubi wuxuu muujinayaa injiilka waxaa ka mid ahi badbaadada xagga Ciise:

¹⁶ Waayo, antigu injiilka ka xisfoon maayo, waayo, waa u xoogga Ilaahi xagga badbaadinta ku allaa kii rumaysta, marka fiore Yuhuudda, weliba Garitiga (Rooma 1:16).

⁴ Haddaba kuwii kala firidhsanaa meel walba ayay ku baxeen iyagoo wacdiyaya

ereyga . ⁵ Markaasaa Filibos wuxuu tegey magaalada Samaariya, oo wuxuu dadka ku wacdiyey Mastixa. ... ¹² Laakiin markay rumaysteen Filibos markuu ku wacdiyey wayyaalinti ku saabsanaa boqortooyada Ilaahi iyo magaca Ciise Masix, rag iyo dumarba waa la baabtiisay. ... ²⁵ Haddaba markay markhaati fureen oo ereygi Rabbiga ku wacdiyeen ayay Yerusaalim ku noqdeen, iyagoo tuulooyin badan oo reer Samaariya ahi ku wacdiyey injiilka. ²⁶ Markaasaa malaa'igti Rabbigu waxay la hadashay Filibos. ⁴⁰ Markaasaa Filibos waxaa laga helay Asootos. Intuu dhax marayay, magaalooyinka oo dhan ayuu dadka ku wacdiyey ilaa uu gaadhay Kaysariya. (Fafimaha Rasuullada 8: 4,5,12,25,26,40)

¹⁸ oo wuxuu iyaga ku wacdiyey Ciise iyo sarakicidda. (Fafimaha Rasuullada 17:18)

³⁰ Marfaasaa Bawlos laba sannadood oo dhian gurigiisti uu kirada ahaa joogay, oo wuxuu qaabilayay kuwii u yimid oo dhian isagoo aad u kalsoon ayuu ku wacdiyaya boqortooyadii Ilaahi oo baraya waxyaalaha Rabbi Ciise Mastix ku saabsan, ninna ma diidin. (Falmahia Rasuullada 28:30-31)

U firso in wacdiigu ka mid yahay Ciise iyo boqortooyada. Nasib darrose, fahamka saxda ah ee injilka Boqortooyada Ilaahi wuxuu u janjeeraa inuu ka maqnaado waxbarista kantisadaha Greco-Roman.

Dhahbi ahaantii, si uu nooga caawiyaya inaan ka mid noqono boqortooyadaas, Ilaahi aad buu u jeclaa aadanaha oo wuxuu u soo diray Ciise inuu inoo dhinto (Yooxanaa 3:16-17) oo wuxuu nagu badbaadiyay nimcadaha (Ejesos 2:8). Taasina waa qayb ka mid ah wararka wanaagsan (Falmahia Rasuullada 20:24).

Injiilka Boqortooyada waa waxa dumidu u baahan tahay, laakiin ...

Nabadaha oo loo shaqeeyo (Matayos 5:9) oo wanaag la sameeyo waa yoolal qiimo leh (cf. Galatiya 6:10). Hase yeeshee, fogaamiyeyaal badan oo adduunka ah, oo ay ku jiraan kuwa diimeed, waxay rumaysan yihiin inay noqon doonto iskaashiga caalamiga ah ee aadanaha kaas oo keeni doona nabad iyo barwaaqo, oo aan ahayn Boqortooyada Ilaahi. In kasta oo ay heli doonaan qaar ka mid ah guulo ku meel gaar ah, kaliya ma guulaysan doonaan, qaar ka mid ah dadalkooda bini'aadamka ayaa ugu dambeyntii keeni doona meeraha Earth ilaa heer ay ka dhigi doonto noloshii mid aan waarayn fiiddii Ciise uusan soo laaban si uu u dhiso Boqortooyadiisa. Bini'aadamka oo dhulkii ku hogaajiyaya Ilaahi la'aanteed waa injiil aan micne lahayn oo been ah (Sabuuradii 127:1).

Qaar badan oo adduunka ka mid ah ayaa isku dayaya in ay isku daraan qorshe caalami ah oo reer Baabiloon ah si ay u dajiyaan nidaam cusub oo caalami ah qarniga ^{21aad}. Tani waa wax ay kaniisadda *sti socota* ee Ilaahi cambaareysay tan iyo markii la aasaasay oo ay qorsheyneyso inay sii wado cambaareynta. Tan iyo markii Shaydaanku ku khityaaneeyey Xaawa inay ku dhacdo qayb ka mid ah injilkiisa ku dhawaad 6000 oo sano ka hor (Bilowgii 3), aadane badan ayaa rumaystay inay Ilaahi ka aqoon badan yihiin waxa iyaga iyo adduunkaba ka dhigi doona mid wanaagsan.

Marka loo eego Baybalka, waxay qaadan doontaa isku-dar ah fogaamiye ciidan oo Yurub ah (oo loo yaqaan Boqor ka Waqooyiga, oo sidoo kale loo yaqaan Bafalka Muujintii 13: 1-10) oo ay weheliiso fogaamiye diimeed (oo loo yaqaanno

nebigti beenta ahaa, oo sidoo kale loo yaqaan THE Ka geesta ugu dambeyna iyo bahalka laba geesoodka ahi ee Muujintii 13:11-17) oo ka yimid magaalada toddobada buurood (Muujintii 17:9,18) si loo keeno 'Baabuloon' (Muujintii 17 & 18) nidaamka adduunka. In kasta oo aadanuhu u baahan yahay soo noqoshada Masiixa iyo aasaaska boqortooyadiisa, qaar badan oo adduunka ku nool ma dhigaysan doonaan farrintan qarniga 21 -aad - waxay sii wadi doonaan inay rumaystaan noocyada kala duwan ee injiilka beenta ahi ee Shiyaadanka. Laakiin duntidu waxay heli doontaa markhaati.

Xusuuso inuu Ciise baray:

¹¹ Oo injiilkan boqortooyada ayaa duntida oo dhian lagu wacdiyi doonaa inuu marag u ahaado quruumaha oo dhian, dabadeedna ugudambaysta ayaa iman doonta. (Matayos 24:14)

Ogow in injiilka boqortooyadu uu duntida gaadhi doono isagoo marag ahi, dabadeedna ugudambaysta ayaa iman doonta.

Waxaa jira dhowr sababood oo tan ahi.

Mid waa in Ilaahi doonayo in duntidu ay maqasho injiilka runta ahi ka hior bilowga jftmada weyn (kaas oo lagu muujiyey Matayos 24:21). Haddaba, farrinta injiilka waa markhaati iyo digniin (cf. Yexesqeel 3; Caamoos 3:7). Waxay keenti doontaa beddelaadyo badan oo aan Yuhuudda ahayn ka hior inta uusan Ciise soo laaban (Rooma 11:25) iyo beddelaadyo ku jftan oo aan ahayn kuwa aan Yuhuudda ahayn (Rooma 9:27) ka hior inta uusan Ciise soo noqon.

Mid kale ayaa ahi in nuxurka farrintu ay noqon doonto mid fiddi ku ahi aragtida Bahalka soo kacaya, Boqorka awoodda Waqooyiga, oo ay wehesho nebiga beenta ahi, kan ugu dambeyna ee Masiixa. Asaf ahaan waxay ballanqaadayaan nabad iyagoo adeegsanaya dadaalka aadanaha, laakiin waxay u hiorseedi doontaa dhammaadka (Matayos 24:14) iyo hialaag (cf. 1 Tesaloniika 5:3).

Calamoooyinkii iyo yaababkii beenta ahaa daraaddood (2 Tesaloniika 2:9), inta badan duntidu waxay dooran doontaa inay rumaystaan beenta (2 Tesaloniika 2:9-12) beddelkii farrinta injiilka. Sababtoo ahi cambaaraynta aan habboonayn ee Boqortooyada Ilaahi ee kun-sano ee Katooliga Roomanka, Ortodokska bari, Lutherans, iyo kuwa kale, qaar badan ayaa sii khalad ahi u sheeganaya in farrinta injiilka kun sano ee Boqortooyada Ilaahi ay tahay injiilka beenta ahi ee la xidhiidha ka gees ahi.

Masiixiyiinta Pfiiladelphtan ee aaminka ahi (Muujintii 3: 7–13) waxay ku dhawaaqi doonaan injiilka kun sano ee boqortooyada iyo sidoo kale inay u sheegaan aduunka waxa fiogaamiyaashia aduunka qaarkood (oo ay ku jiraan bahalka iyo nebiga beenta ahi) ay noqon doonaan ilaa.

Waxay taageeri doonaan inay u sheegaan adduunka jariinta ahi in Bahalka, Boorka Waqooyiga, oo uu weheliyo Nebi Been ahi, oo ahi kan ugu dambeyya ee Masiixa, uu ugu dambeyntii burburin doono (oo ay weheliyaan qaar ka mid ahi xulafadooda) USA iyo Anglo-the United Kingdom, Kanada, Australia, iyo New Zealand (Daniei II:39) iyo in ay wax yar ka dib burburin doonaan isbahaysi Carabi/Islaam ahi (Daanyeel II:40–43), oo u shaqaynaya sida qalabka jimnyada (Muujintii 16:13–14), oo uu ugu dambeyntii la dagaallami doono Ciise Mastix markuu soo laabto (Muujintii 16:14; 19:19–20). Fiiladelfiyanka aaminka ahi (Muujintii 3:7–13) waxay ku dhawaaqayaan in boqortooyadii kun-kunka sano ay dhiwaan iman doonto. Tani waxay u badan tahay inay dhaliso daboolid badan oo warbaahin ahi waxayna qacan ka geysan doontaa dhammaystirka Matayos 24:14. Annagu fiiddaan nahay Kanisadda *sii socota* ee Ilaahi waxaan diyaarinaynaa suugaan (afaf badan ahi), ku daraya mareegaha, iyo qaadashada tillaa booyin kale si aan ugu diyaargarawno 'shaqada gaaban' (cf. Rooma 9:28) taasoo fiorseedi doonta go'aanka Ilaahi in Matayos 24: 14 si ku filan ayaa loo bixiyay markhaati ahaan dhamaadka imaanaysa.

'Injiilka beenta ahi' ee ku dhawaaqaya fiogaamiyeyashia adduunka (laga yaabo in qaar ka mid ahi 'cusub' ee fiogaamiyaha sare ee Yurub oo ay weheliyaan wadaad la tanaasulay oo *sheegan* doona nooc ka mid ahi diinta Katooliga) ma jeceli taas – ma rabaan in duniidu ay barto waxa ay dhaab ahaantii doonayaan, yeelo (oo xataa marka fiore laftoodu ma rumaysan karaan, cf. Ishiacyaah 10:5–7). Iyaga iyo/ama taageerayaashooda waxay sidoo kale u badan tahay inay si been abuur ahi u bari doonaan in Pfiiladelphtans-ka aaminka ahi ay qaadan doonaan caqiidada xaqjirka ahi (millenarianism) ee kan Masiixa soo socda. Wax kasta oo cambaarayn ahi oo iyaga iyo/ama kuwa raacsan ay u sameeyaan Pfiiladelphtan aaminka ahi iyo Kanisadda *sii socota* ee Ilaahi waxay dhalin doontaa cadaadis (Daniei II: 29–35; Muujintii 12: 13–15). Tani waxay sidoo kale fiorseedi doontaa dhammaadka – bilaawga Dhibaatada Weyn (Matayos 24:21; Daanyeel II:39; Matayos 24:14–15; Daanyeel II:31) iyo sidoo kale wakfittiga ilaalinta Fiiladelfiya ee aaminka ahi. Masiixiyiinta (Muujintii 3:10; 12:14–16).

Bahalka iyo nebiga beenta ahi waxay isku dahi doonaan xoog, dhawaaq xumo, calaamooyin, yaabab been ahi, dil, iyo cadaadisyo kale (Muujintii 13:10–17:16:14; Daanyeel 7:25; 2 Tesalonika 2:9–10) . Masiixiyiinta ayaa ku weydiiin doona:

¹⁰ Rabbiiyow, quduuska ahi oo runow, ilaa goormaad xukumaysaa oo aad dhiiggayaga uga aargudaysaa kuwa dhiulka deggan? (Muujintii 6:10)

Waayadii oo dhian, dadka Ilaahi waxay is weydiinayeen, "Ilaa goormay noqon doontaa ilaa Ciise soo noqdo?"

In kasta oo aynaan garanayn maalfinta ama saacadda, waxaan filaynaa inuu Ciise soo noqon doono (iyo Boqortooyada Ilaahi ee kun-sannadeed ee la aasaasay) qarniga ^{21aad} oo ku salaysan Qorniinka badan (tusaale Matayos 24:4–34; Sabuuradii 90:4; Hoosheeca 6: 2; Luukos 21:7–36; Cibraaniyada 1:1–2; 4:4,11; 2 Butros 3:3–8; 1 Tesalonika 5:4) qaybo ka mid ah kuwaas oo aynu fiadda aragno inay rumoobeen.

Haddii Ciise uusan soo faragelin, dumiidu waxay baabi'in doontaa noloshii oo dhian:

²¹ Waayo, markaas waxaa jiri doona dhiib weyn sida mid'aan jirin tan iyo bilowgii dumiida ilaa fiadda, mana jiri doonto weligeed. ²² Oo fiaddaan wakhitigaas la gaabin nimma ma uu badbaadeen. Laakiin kuwa la doortay aawadood ayaa wakhitigaas loo gaabin doonaa. (Matayos 24:21–22)

²⁹ Oo dhiibta wakhitigaas dabadeed, kolkiiba qorraxdu waa madoobaan doontaa, dayaxuna ma iftiimi doono; xiddiguhu samada ka soo dhici doonaan, xoogagga cirkaana waa la gariirin doonaa. ³⁰ Markaasaa calaamada Wulka Aadanafu jannada ka muuqan doontaa, markaas ayay qolooyinka dhiulka oo dhammu barooran doonaan, oo waxay arki doonaan Wulka Aadanafu oo daruurafu cirka ku imanaya isagoo lefi xoog iyo ammaan weyn. ³¹ Oo wuxuu soo diri doonaa malaa'igihisii oo wata buun weyn, oo kuwuu doortay ayay ka soo ururin doonaan afarta jaflood cirka meesha ugu fog ilaa meesheeda kale. (Matayos 24:29–31)

Boqortooyada Ilaahay waa waxa dumiidu u baahsan tahay.

Safirada Boqortooyada

Waa maxay doorka aad ku leedahay Boqortooyada?

Hadda, haddii aad tahay Mastixi dhab ah, waa inaad u noqotaa safir. Bal u firso wuxuu Rasuul Bawlos qoray:

²⁰ Haddaba sidaas daraaddeed ergo baannu u nafhay Mastix aawadiis, sidii isagoo Ilaahi xaggayaga ka baryaya: (2 Korintos 5:20)

¹⁴ Haddaba istaag, idinkoo runta dhexda ku guntan, oo laabta laabta xaqnimada xidha, ¹⁵ oo cagaaha ku xidha diyaargarowga injilka nabadada. ¹⁶ oo weliiba waxaad qaadataan gaashaanka rumaysadka, kaas oo aad ku awoodaysaan inaad ku wada baabbi'iso kan sharka leh jallaadhiisa oolaya. ¹⁷ Oo waxaad qaadataan kooftiyadda badbaadada iyo seefta Ruuxa oo ah ereyga Ilaahi. ¹⁸ Had iyo goorba tukasho iyo duco oo dhan ku tukada Ruuxa, idinkoo ku soo jeeda dulqaadashada oo dhan iyo baryada quduusinta ^{oo dhan}; Qarsoodiga injilka, ²⁰ kan aan ergo u ahay oo siislad ku xidhan, si aan geesinimo ugu hadlo sida ugu waajibka ah. (Ejesos 6:14-20).

waa maxay saftir? *Merriam-Webster* waxay leedahay qeexda soo socota:

1 : ergay rasmi ah; *gaar ahaan* : wakiil diblumaasiyadeed oo darajada ugu sareysa ah oo loo qoonsan yahay dowlad shisheeye ama madax-bannaani sida wakiilka deegaanka ee dawladda ama madax-bannaanteeda ama loo magacaabo hawl durbamaasiyadeed oo gaar ah oo inta badan ku meel gaar ah.

2 a: wakiil ama ergay idman

Haddii aad tahay Masixi dhab ah, waxaad tahay ergey rasmi ah, Mastix u ah! Bal u fiirso wuxuu Rasuul Butros qoray:

⁹ Laakiinse idinku waxaad tihiin qarni la doortay, iyo wadaaddada boqorka, iyo quruun quduus ah, iyo dadkiisa gaarka ah, inaad naadisaan ammaanta kii gudcurka idinka yeedhay oo idinku yeedhay xagga nuurkiisa yaabka leh. ¹⁰ idinkoo mar aan ahayn dad, laakiinse haatan ah dadka Ilaahi, kuwa aan naxariista fielin, laakiinse haatan naxariista leh. (1 Butros 2:9-10)

Masiixiyiin ahaan, waa inaan ka mid noqono quruun quduus ah.

Quruuntee baa hadda quduus ah?

Hagaag, hiibaal midkoodna boqortooyooyinka aduunkan—laakiin ugu danbayn waxay noqon doonaan qayb ka mid ah boqortooyada Masixta (Muujintii 11:5). Waa quruunta Ilaahi iyo boqortooyadiisa oo quduus ah.

Danjirayaal ahaan, sida caadiga ah kuma mashquulno styaasadda tooska ah ee quruumaha adduunkan. Laakiin waa inaan fiidda u noolaano fiabka nolosha ee Ilaahi (sidoo kale eeg buuga bilaashka ah ee laga heli karo www.ccoq.org/ciwaankiisuna yahiya: *Masixiyiinta: Saffirada Boqortooyada Ilaahi, tilmaamaha Baybalka ee u noolaanshaha Masixi ahaan*). Imaqoo sidas samaynaya, waxaynu si ka wanaagsan u baranaynaa sababta jidadka Ilaahi u wanaagsan yihiin, si aynu boqortooyadiisa ku noqonno boqorro iyo wadaaddo oo aynu Masix kulā xukumno dhulkā.

⁵ Kan ina jecladay oo dembiyadeenna dhiiggiisa inagu maydhay, ⁶ oo boqorro iyo wadaaddo nooga dhigay Ilaaha ah Aabbihis, isaga ammaanu hā u ahaato iyo dowladnimo weligeed iyo weligeedba. Aamin. (Muujintii 1: 5–6)

¹⁰ Oo waxay naga dhigteen boqorro iyo wadaaddo Ilaahayo; Dhulkana boqor baannu ku ahaan doonaa. (Muujintii 5:10)

Mid ka mid ah dhinac mustaqbalka ee taas ayaa noqon doonta bari doona kuwa dhimanaya inay ku socdaan waddooyinka Ilaahi:

¹⁹ Waayo, dadku Siyoon bay Yerusaaalem degganaan doonaan. Mar dambe ma aad ooyi doontid. Aad buu kuugu roonaan doonaa codka qayladaada: Markuu maqlō wuu kuu jawaabi doonaa. ²⁰ Oo in kastoo Rabbigu ku siyo kibista dhibaatada iyo biyaha dhibka, haddana macallimiintaadu mar dambe gees uma dhiaqaaqi doonaan, laakiinse indhihimmu waxay arki doonaan macallimiintaada. ²¹ Oo dhigahaagu waxay gadaashaada ka maqli doonaan eray feli, Jidki waa kan ee ku socda, oo mar alla markaad bidixda u leexataanba. (Isfiacyaafi 30:19–21)

Iyadoo ay taasi wax sii sheegid u tahay boqortooyadii kun-sannadeedka, wakhtigan Masixiyiintu waxay u baahan yihiin inay u diyaar garoobaan inay wax baraan:

¹² ... wakhtigan waa inaad macalimiin noqotaan (Cibraaniyada 5:12)

¹⁵ Laakiin Rabbiiga Ilaahia ahi qalbiyadiinna quduus kaga dhiga, oo mar walba diyaar u ahaada inaad u jawaabto nin kasta oo wax idin weydaftiya sababta rajada idinku jirta oo qabow iyo cabsti lehi (1 Butros 3:15, KJV).

Baybaalku wuxuu muujinayaa in qaar badan oo ka mid ahi Masixiyiinta aaminka ahi ay, wax yar ka hior bilowga jftnada Wayn, ay bari doonaan qaar badan:

³³ Oo kuwa dadka garanaya waxay wax bari doonaan kuwo badan (Danyeel 11:33).

Haddaba, barashada, nimcada iyo aqoonta ku koraan (2 Butros 3:18), waa wax ay tahay inaan hadda samayno. Qayb ka mid ahi doorka aad ku leedahay Boqortooyada Ilaahiy waa inaad awood u leedahay inaad wax barato. Iyo kuwa aaminka badan, Philadelphia (Muujintii 3:7–13), Masixiyiinta, tant waxay sidoo kale ka mid noqon doontaa taageeridda markhaatiga injiilka ee muhiimka ahi ka hior intaanay bilaaban boqortooyadii kun-sano (cf. Matayos 24:14).

Ka dib markii Boqortooyada Ilaahi la dhiso, dadka Ilaahi waxaa loo isticmaali doonaa in lagu caawiyo soo celinta meeraha burburay:

¹² Kuwa idinka mid ahi waxay dhisi doonaan meelihii burburay ; Waxaad kor u qaadi doontaa aasaaska qarniyada badan; Oo waxaa laguugu yeeri doonaa Dib-u-habeeyaha Jebinta, Soo Celinta Waddooyinka lagu Degto. (Isfiacyaahi 58:12)

Haddaba, dadkii Ilaahiy wakfittigan ku noolaa jidka Eebbe ayaa dadka u safiifi doona inay ku noolaadaan magaaloooyinka (iyo meelo kale) inta lagu jiro wakfittigan soo celinta. Duniidu waxay noqon doontaa runtii meel ka wanaagsan. Waa inaan hadda ergo u noqonno Masixia, si aan sidoo kale ugu adeegno boqortooyadiisa.

Farinta Injiilka runta ahi waa wax isbedeli

Ciise wuxuu yidhi, Haddaad ereygayga ku sii socotaan , runtii waxaad tiftiin xertayda. ³² Oo waxaad garan doontaan runta, runtiina waa idin xorayn doontaa" (Yooxanaa 8:31–32). Ogaanshaha runta ku saabsan injiilka Boqortooyada Ilaahi waxay naga xoraysaa inaan ku xayirno rajada beenta ahi ee dundan. Waxaan si geesinimo lehi u taageeri karnaa qorshe shaqaynaya—Qorsihaha

Ilaahay! Shaydaanku wuu kfiyaaneeyey duniida oo dhian (Muujintti 12:9) Boqortooyada Ilaahayna waa xalka runta ah. Waxaan u baahnaahay inaan u istaagno oo u doodno runta (cf. Yooxanaa 18:37).

Fariinta injiilka ayaa ka badan oo ku saabsan badbaadada shakhsi ahaaneed. War wanaagsan oo boqortooyadii Ilaahi waa inuu mid wakhtigan beddelaa:

²Hā u ekaanina duniidān, laakiin ku beddelima cusboonaanta maankiinna si aad u hubsataan waxa Ilaahi doonayo oo wanaagsan oo isagu ku farxo oo kaamilka ah. (Rooma 12:2)

Masiixiyiinta runta ah waxaa loo beddelaa inay u adeegaan Ilaahi iyo kuwa kale:

²² Addoommadow, wax walba ku addeeca sayidyadiinna xagga jidhka, hā ahaanina kuwa indhaha ka shaaqeyya sida kuwa dadka ka farxiya, laakiin qalbi daacad ah oo Ilaahi ka cabsada. ²³ Oo wax kasta oo aad samaysid, si daacad ah u sameeya sida aad Rabbiga ugu samayn doontaan dadka, ²⁴ idinkoo og inaad xagga Rabbiga ka heshi doontaan abaalkii dhaxalka; waayo, waxaad u adeegtaan Rabbiga Mastixa. (Kolosaay 3:22–24)

²⁸ Haddaba innagoo helayna boqortooyo aan la gaririin karin, aynu nimco yeelanno, si aynu Ilaahi ugu adeegno si uu aqbalo innagoo cibaado iyo cibaado leh. (Cibraaniyada 12:28)

Masiixiyiinta runta ah waxay u nool yihiin si ka duwan tan duniida. Waxaan aqbalnaa heerarka Ilaahay ee ka sarreeya kuwa aduunka waxa xaq iyo qalad ah. Kan xaqa ahu rumaysad buu ku nool yahay (Cibraaniyada 10:38), sida ay rumaysadka u baahna tahay si uu ugu noolaado jidka Ilaahi wakhtigan. Masiixiyiinta waxaa loo fixgalin jiray inay ka duwan yihiin duniida ay ku nool yihiin, sidaa darteed habsi-nofoloodkooda waxaa lagu tilmaamay "Jidka" Axdiiga Cusub (Falimaha Rasuullada 9:2; 19:9; 24:14,22). Duniidu waxay ku nool tahay naf jecelaysi, oo ku hoos jira shaydaanka, waxa loo yaqaan "darriiqii Qaabii" (Yuud. 11).

Injiilka Boqortooyada Ilaahi waa fariin xaqnimo, farxad iyo nabad ah (Rooma 14:17). Erayga nebiyadii, sida saxda ah loo fahmay, waa mid nasteeexo leh (cf. 1 Korintos 14:3; 1 Tesalonika 4:18), gaar ahaan marka aynu daawano duniidu oo burbursan (cf. Luukos 21:8–36). Habka noloshii Masiixiyiinta ee runta ah waxa ay horeedaa badin xagga ruuxa ah iyo barakooyinka jidhka (Markos 10:29–30). Tani

waa qayb ka mid ah sababta kuwa ku noolay u fahimaan in duntidu u baahian tahay Boqortooyada Ilaahi. Masixiyintu waa saftirrada Boqortooyada Ilaahiy.

Masixiyintu waxay rajadayada saaraan ruuxa, ma aha kuwa jidhka ah, in kastoo aynu ku nool nahay adduun jidheed (Rooma 8:5-8). Waxaan leenahay "rajada injiilka" (Kolosay 1:23). Tani waa wax ay Masixiyintu fiore fahimeen in qaar badan oo maanta Ciise sheeganaya aysan si dhab ah u fahimin.

6. Kuyakuywan yakikuqmi payqa munanmi huchanchik pampachi asuchikanikichik...

Kanitsadaha Greco-Roman waxay aaminsan yihiin inay baraan dhinacyada Boqortooyada Ilaahi, laakiin ay dhiib ku qabaan inay si dhiib ahi u jafimaan waxa dhiibta ahi. *Tusaale ahaan, The Catholic Encyclopedia* ayaa tan baraya boqortooyada:

Masiixa... Marxalad kasta oo uu wax bari doono imaatinka boqortooyadan, dhinacyo kala duwan lehi, macneheeda saxda ahi, qaabka lagu gaadhayo, waxay ka dhigtaa udub dhexaadka hadalladisa, sidaa darteed hadalkiisa waxa loogu yeedhaa “ injilka ee boqortooyada”...waxay bilaabeen inay kintsadda uga hadlaan sidii “boqortooyadii Ilaahi”; cf. Col., I, 13; 1 Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, iwm ... waxa ay la macno tahay Kanitsada oo ahi hay'ad Rabbani ahi ... (Pope H. Kingdom of God. *The Catholic Encyclopedia*, Volume VIII. 1910).

Inkasta oo kuwa kor ku xusan ay tilmaamayaan "Col., I, 13; 1 Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," haddii aad kor u firiso, waxaad ogaan doontaa in mid ka mid ahi aayadahaas uusan waxba ka sheegin *kanitsaddu* inay tahay Boqortooyada Ilaahi. Waxay barayaan rumaystayaasha inay ka mid noqon doonaan Boqortooyada Ilaahi ama inay tahay boqortooyada Ciise. Baybalku wuxuu ka digayaa in qaar badan ay bedeli doonaan injilka ama u Jeesan lahaayeen mid kale, oo aan run ahayn (Galatiya 1: 3-9). Nasiib darro, kuwo kala duwan ayaa sidaas sameeyay.

Ciise baray, “Anigu waxaan ahay jidka iyo runta iyo noloshia. Ninna Aabbaaha uma yimaado, xaggayga maahiee ” (Yooxanaa 14:6). Butros wuxuu baray, " Mid kale badbaadada lagama fielo, waayo, ma jiro magac kale samada hoostisa oo dadka dhaxdooda loo bixiyey oo waajib inoogu ahi inaynu ku badbaadno" (Falimaha Rasuullada 4:12). Butros wuxuu u sheegay Yufiudda inay dhamaan rumaysad leeyihiin si ay u toobad keenaan oo ay Ciise u aqbaalan inuu badbaado (Falimaha Rasuullada 2:38).

Si ka duwan tan, Pope Francis wuxuu baray in cawaantiyiin, Ciise la'aanteed, ay ku badbaadi karaan shuquullo wanaagsan! Waxa kale oo uu barayaa in Yufiuddu ay badbaadi karaan iyaga oo aan aqbalin Ciise! Intaa waxaa dheer, isaga iyo qaar Greco-Roman ahi ayaa sidoo kale u muuqda inay fixgeliyaan in nooca aan kitaabiga ahayn ee 'Maryan' uu fure u yahay injilka iyo sidoo kale fure u ahi midnimada iyo midnimada diimaha dhaxdooda. Nasiib darrose, iyaga iyo kuwa

kafeba ma fahimaan mulhiimada Ciise IYO injiilka runta ahi ee Boqortooyada Ilaahi. Qaar badan ayaa kor u qaadaya injiilka beenta ahi.

Kuwo badan ayaa jecel inay ku socdaan aragga oo ay rumaystaan adduunka. Axdiiga Cusubi waxa uu barayaa in Mastixiyintu ay tahiay in ay kor eegaan:

² Waxyaalaha sare hia ka fikirina, hia ka fikirina waxyaalaha dhulka yaal (Kolosay 3:2)

⁷ Waayo, waxaynu ku soconnaa rumaysadka ee kuma soconno aragga. (2 Korintos 5:7)

Hase yeeshee, Pope Pius XI wuxuu asal ahaan baray inuu ku socdo aragtiisa Kanisaddiisa:

Kanisadda Kaatooliga...waa boqortooyada Mastixa ee dhulka. (Pius's enclical *Quas Primas*).

Shabakadda *CatholicBible101* waxa ay feedahay, “ Boqortooyada Ilaahi waxa dhulka ku dhisay Ciise Masiix sannadkii 33 AD, oo u samaysan qaabka Kanisaddiisa, oo uu hogaamiyo Peter... Kanisadda Katooliga.” Haddana Boqortooyada Ilaahiy ee kun-sannadeedka halkan ma joogto mana aha Kanisadda Rooma, laakiin waxay ahaan doontaa dhulka. Inkasta oo kanisadda runta ahi ee Ilaahi ay feedahay "jurayaasfia boqortooyada" (Matayos 16:19), kuwa shieganaya kanisad inay tahiay boqortooyada "waxay qaateen furihii aqoonta" (Luukos 11:52).

Kanisadda Rome waxay aad u barataa si adag oo ka dhian ahi Boqortooyada Eebbe ee kun-sannadeedka adduunka ee dhiwaan imanaysa in ay asal ahaan tahiay "caqiidada ka geesta ahi" ee ku taxan *Catechismka rasmiiga ahi ee Kanisadda Katooliga*:

676 Khityaanada Mastixa ka geesku waxay mar hore bilawday in ay samaysato aduunka mar kasta oo shieegashada la sameeyo si loo ogaado taariikhida dhixdeeda rajada Mastixa taas oo la xaqiijin karo oo kaliya wixii ka baxsan taariikhida iyada oo loo marayo xukunka eschatological. Kanisadu waxay dhiday xitaa qaababka wax laga beddelay ee been-abuurkan boqortooyada ee ku imanaysa magaca

millenarianism... (Catechism of the Catholic Church, Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger, Lafo maalmood, NY1995, p.194)

Nastib darrrose, kuwa taas ku heshiyya waxay la kulmi doonaan dhiibaatooyin waaweyn ku dhiawaaqida injiilka Boqortooyada Ilaahi dhamaadka dhamaadka. Qaar ayaa qaadan doona

xunxun oo ka dhian ahi kuwa ku wacdiya (Daanyeel 7:25; 11:30–36). Laakiin, waxaad u malayn kartaa, dhammaan kuwa sheeganaya Ciise Rabbi ahaan miyaana ku jiri doonin boqortooyada? Maya, ma ahaan doonaan. U jirso wuxuu Ciise yidhi:

Ma aha mid kasta oo igu yidhaahda, Rabbow, Rabbow, kuwa boqortooyadii jannada gefayaa, laakiin ^{kiti} sameeya doonista Aabbaahayga jannada ku jira. ²²Maafintaas qaar badan ayaa igu odhan doona, Sayidow, Rabbow, miyaaman magacaaga wax ku sii sheegin, oo miyaaman magacaaga jinniyo ku saarin, oo miyaaman magacaaga yaabab badan ku samayn? ²³Oo markaasaan ku odhan doonaa, Weligay idinma aqoon; iga taga, kuwinnna dembidhaajka ahow. (Matayos 7:21–23)

Rasuul Bawlos wuxuu xusay in "qarsoodi sharci-darrada" ay "mar fioreba shaaqaynaysay" (2 Tesalonika 2: 7) waqtigisii. Sharci-darradani waxay sidoo kale la xiriirtaa wax Kitaabka Quduuska ahi ka digayo wakhtiga ugu dambeeya ee lagu magacaabo "qarsoodi, Baabuloon weyn" (Muujintii 17:3–5).

"Sirta sharci-darrada" waxay la xiriirtaa Masixiyiinta sheegta kuwaas oo aaminsan inaysan u baahnayn inay xajtyaan sharciga Tobanka Amar ee Ilaahi, tum. Iyo/ama ay jiraan waxyaabo badan oo ka reeban oo la aqbal karo sharciga, markaa in kastoo ay u malaynayaan inay haystaan nooc ka mid ahi sharciga Ilaahay, ma ilaalinayaan nooc Masixiyadda ahi oo Ciise ama rasuulkisu ay u aqoonsan lahaayeen inay sharci tafiy.

Greco-Romani waxay la mid yihiin Farristintii jebisay amarradii Ilaahi, laakiin waxay ku andacooden caadooyinkooda mid la aqbal karo—Ciise wuu diiday habkaas (Matayos 15:3–9)! Isiaacyaahi wuxuu kaloo ka digay in dadka Ilaahi sheeganaya ay ku caasiyoobaan sharcigisa (Isiaacyaahi 30:9). Kacdoonkan sharci-darrada ahi waa wax aan, murugo lehi, tan aragno ilaa maantadan la joogo.

Mid kale oo "qarsoodi ahi" waxay u muuqataa in Kaniisadda Rome ay u muuqato inay aaminsan tahay in ajandayaasheedā militariga ahi iyo ajandayaasħia dīimāħia ay u fiorseedi doonaan nabad iyo nooca aan kitaabiga aħiayn ee Boqortooyada Ilaaħi ee dīhulka. Qornitinku wuxuu ka dīgayaa midnīmada soo socota ee ecumenical kaas oo uu barayo, dīhōur sano, waxay noqon doontaa mid guuleysta (xusuusnow: *New Jerusalem Bible*, turjumaadda Catholic-lā ansixiyay, waa lā muujiyay):

⁴ Oo waxay u sujuudeen masduulaagii fiortisti, maxaa yeelay, isagu wuxuu amar sityey bahalkii; Oo waxay u sujuudeen bahalkii fiortisa, oo waxay yidhaahideen, Bal yaa bahal la mid ahi? Yaa la dagaalami kara? ⁵ Oo bahalkii waxaa loo oggolaaday inuu afkiisa ku hadlo faankiisa iyo caytankiisa, oo wuxuu sii jirayaa laba iyo afartan bilood; ⁶ Oo wuxuu caayay Ilaaħi, iyo magiciisa, iyo teendhadisa jammada, iyo kuwa halkan magangalka ahi oo dhan. ⁷ Oo waxaa loo oggolaaday inuu la dagaallamo quduusiinta oo uu ka adkaado; ⁸ oo dadka dunida oo dhammuna way caabudi doonaan, kaas waxaa weeye, mid kasta oo aan magiciisa lagu qorin kitaabka noloshia ee Wanka allabariga tan iyo aasaaskii dunida. ⁹ Ku alla kii wax maqli karaa hia maqli: ¹⁰ Kuwa maxaabiisnimada loo hiysto; Kuwii seef lagu laayn doonaa, oo seef baa lagu laayn doonaa. Tani waa sababta quduusiintu ay tahay inay lahaadaan dulqaad iyo tiimaan. (Muujintii 13:4-10, NJB)

Baybalku waxa uu ka dīgayaa wakhtiga dīhamaadka Midnīmada Baabuloon:

¹ Markaasaa waxaa ii timid oo ila hadashay toddobadii maaaligood oo hiystay toddobada fiyaan, oo waxay igu tidhi, Kaalay oo waxaan ku tust doonaa ciqaabta dhiillada weyn oo biyaha badan ag fadhista, taasoo ay la socdaan boqorrada dunida oo dhammu. Way dhiillaysteen, oo dadyowga dunida ku nool oo dhan ka dhiigay khamrigii sinadeeda. ³ Oo Ruuxa wuxuu i geeyey meel cidla ahi, oo waxaan halkan ku arkay naag fiuushan bahal cas, oo wuxuu lahaa toddoba madax iyo toban gees, oo waxaa kaga qornaa wax caytan ahi. ⁴ Oo naagtuna waxay xidhinayd dhar guduudan iyo casaan ahi, oo waxaa ku sharraxnayd dahiab, iyo jowhar iyo luul, oo waxay hiysatay koob khamri ahi oo ay ka buuxaan wasakhadii dhiillanimadeedii. ⁵ Oo wejigeedana waxaa ku qornaa magac sir ahi, oo leh, Baabuloon tii weynayd, oo ahi hooyada dhiillooyinka oo dhan iyo waxyaalaha nijaasta ahi oo dhiulka yaal oo dhan. ⁶ Oo haddana waxaan arkay inay ku sakhaansan tahay dhiiggii quduusiinta iyo

dhiiggiti kuuti Ciise u shahidday; oo markaas iyadii arkay ayaan dhammaanteed garan waayay. (Muujintii 17:1-6, NJB)

¹ taasii waxay u baahan tahay xigmad. Toddobada madax waa toddobada buurood oo ay naagtu ku dul fadhiiisato...¹⁸ Oo naagtii aad aragtay waa magaalada weyn oo u talisa taliyayaasha dhuulka oo dhan. (Muujintii 17:9, 18, NJB)

¹ Wax dabadheed waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo amar weyn la siiyey. Dhuulku wuxuu la dhialaalay ammaantisa. ² Oo intuu codkiisii kor ugu qaaday ayuu yidhi, Baabuloon waa dhacday, oo waxaa dhacday Baabuloonii weynayd, oo waxay hoy u noqotay ruux kasta oo wasakh ah iyo haad wasakh ah oo la naco. ³ Quruumihii oo dhammu waxay ku wada cabbeen khamrigii dhiillanimadeeda. Boqor kasta oo dhuulka joogaa wuu ka dhiillaystay iyadii, oo baayacmushitari kastaa waa ka dhiillaystay dhiillanimadeeda. ⁴ Oo haddana waxaa samada ka hadlay cod kale: Waxaan maqlay iyadoo la leeyahay, Dadkaygiyow, ka soo baxa iyada, yaan dembigeeda qayb ka qaadan oo aydaan belayo isku mid ah qaadin. ⁵ Dembiyadeedu waxay soo gaadheen samada, oo Ilaah waa maankiisa maanka ku hayaa. ⁶ Waa in la siiyaa labanlaab lacagti ay ku soo rogtagay. Waa inay hiaysataa koob labanlaaban oo xoog badan oo isku darkeeda ah. ⁷ Mid kasta oo ka mid ah faankeeda iyo raynraynteedaba waa inay la mid tahay jidh-dil iyo xanuun. Waxa la ii caleemo saaray sidii boqorad, waxay ila tahay; Antigu carmaal ma ihi, oo tacsina ma garan doono. ⁸ Waayo, maalin qudha waxaa iyada ku soo kor dhici doona belayooyin iyo cudurro iyo murug iyo abaar. Waa lagu gubi doonaa dhuulka. Rabbiga Ilaaha ah oo iyada xukumay waa xoog badan yahay. ⁹ Oo waxaa iyada u barooran doona boqorrada dumida oo iyada la dhiillaystay oo raaxaysi la yeeshay. Waxay arkaan qiita markay gubanayso, (Muujintii 18:1-9, NJB)

Sekaryaa, Baybaalku wuxuu ka degayaa Baabuloon imanaysa wuxuuna muujinayaa in midnimada saxda ahi aanay dhici doonin ilaa *uu* Ciise soo noqdo ka dib:

¹⁰ Fiirsol! Fiirsol! Ka carara dalka woqooyi, Rabbigu wuxuu leeyahay, waayo, waxaan idinku kala firdhiyey ajarta dabaylood oo samada. ¹¹ Fiirsol! Siyoonay, baxso, oo hadda la degto magaalada Baabuloon.

¹² Waayo, Rabbiga Saba'ood wuxuu leeyahay, Markii ammaanta la amray

Bal eeg , quruumifiti adiga ku dhacay baan ahay, Ku allā kii ku taabto wuxuu taabtaa isha inanteeda. ¹³Haddaba bal eega, qacantaydaan ku kor ruxruxi doonaa, oo waxaa dhici doona kuwii ay addoonsadeen. Oo markaas waxaad ogaan doontaan in Rabbigu i soo diray. ¹⁴Magaalada Siyoonay, hees, oo reyree, waayo, hadda waxaan kuu imanayaa inaan dhexd joogo, ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁵Oo maalintaas quruumo badan baa Rabbiga u soo jeedin doona. Oo iyagu waxay ahaan doonaan dadkiiisa, oo dhexdaaday joogi doonaan. Markaasaad ogaan doontaan in Rabbiga Saba'ood ii soo kiin diray. ¹⁶Rabbigu wuxuu fiantiyi doonaa dadka Yahuudahi oo qaybtooda ku ah dalka quduuska ah, oo Yerusaalemna wuxuu ka dhigi doonaa mid uu doortay. (Sefaryaafi 2:10-16 , NJB; qormada KJV / NKJV aayadaha waxay ku taxan yihiin Sakariyaafi 2:6-12)

Dhaqdhaqaaqyada diiniga ah iyo kuwa isku diimaha ah ee Qaramada Midoobay, Vatican-ka, borotestaan badan, iyo fogaamiyeyaasha Ortodokska Bari ay kor u qaadayaan si cad Baybalku waa u cambaareeyay oo waa in aan la dhiirigelin. Ciise wuxuu ka digay kuwa *sheeganaya* inay raacaan isaga oo "kuwo badan kfiyaanayn doona" (Matayos 24:4-5). Ecumentism badan ayaa la xidhiidha "jaraskii cad" ee Muujintii 6:1-2 (oo aan ahiayn Ciise) iyo dhillo Muujintii 17.

Sida Sakariyas, Rasuul Bawlos wuxuu kafoo baray in midnimada runta ah ee rumaysadka aysan dhici doonin ilaa uu Ciise soo noqdo ka dib:

¹³ilaa aynu dhammaanteen ku wada midowno rumaysadka iyo aqoonta Wiilka Ilaahi, oo aynu samayno ninka kaamilka ah oo si buuxda ugu bislaanaya Masixia qudhiisa. (Efesos 4:13, NJB)

Kuwa aaminsan midnimadani waxay timaaddaa ka hor soo laabashada Ciise waa khalad. Dhiab ahaantii, markuu Ciise soo noqdo, waa inuu burburtaa midnimada quruumaha isaga ka gees ah:

^{14:5} Markaasaa mala'igtii toddobaad ayaa ka dhawaajisay, oo waxaa samada laga maqlay codad, iyagoo leh, Boqortooyadii dumiidu waxay noqotay boqortooyadii Rabbigeenna iyo Masixiisa, oo isna boqor buu ahaan doonaa weligtis iyo weligtis. ¹⁶Markaasaa afar iyo labaatan kii oday oo Ilaahi fiorttiisa fadhitey intay sujuudeen ayay dhuulka ku taabteen wejigooda iyagoo Ilaahi caabudaya ¹⁷ oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbiiyow Ilaaha Qaadirka ahow, waannu kugu mahad naqaynaa. Adigoo qaadanaya xooggaaga weyn oo bilaabaya boqortooyadaada. ¹⁸

Quruumifitii way buuqeen, oo haatan waxaa la gaadhay wakfittigii aad aargudi lahaydeen, oo kuwii dhintayna la xukumi lahaa, iyo nebiyada addoommadaada ahi, iyo quduusinta, iyo kuwa magacaaga ka cabsada, yar iyo weynba, si loo abaalgudo. Waxaa la gaaray waqtigii la baabi'in lahaa kuwa dhuulka baabbi'in lahaa. (Muujintii 11:15-18, NJB)

^{19b} Oo haaddana waxaan maqlay wax u eg codkii dad badan oo u eg sanqadhii badda ama onkod weyn, oo waxay ku yidhaahdeen, Halleeuuaya. Boqortooyadii Rabbiga Ilaaheenna ahi oo Qaadirka ahi way bilaabatay; . . . ¹⁹ Markaasaan arkay bahalkii iyo boqorradii dumida oo dhian iyo ciidammadoodii oo isu soo wada ururay inay la diriraan kii juushanaa iyo ciidankiisti. ²⁰ Laakiin bahalkii waa la maxbuusiyey, isaga iyo nebigii beenta ahaa oo cajaa'ibiyada ku sameeyey bahalkii aawadiis, oo ay kfiyaaneeyeen kuwii axdiga ku caastyoobay calaamadii bahalka iyo kuwii caabuday sanamkiisa. Labadan iyagoo noolnool ayaa lagu dhix tuuray baddii dabka ahayd oo baaruud ahayd oo ololaysay. ²¹ Oo intii kale oo dhian waxaa lagu dilay seeftii kii juushanaa oo afkiisa ka soo baxday, oo haaddii oo dhiammuna hilibkoodii bay ku wada dhergeen. . . ^{20b1} Markaasaan arkay carshiyo ay ku fadhistaan, oo waxaa korooda la siiyey amar ay wax ku xukumaan. Waxaan arkay naffii kuwii madaxa looga gooyay inay Ciise u markhaati fureen iyo inay ereyga Ilaahi ku wacdiyeen, iyo kuwii diiday inay caabudaan bahalkii ama sanamkiisti, oo aan aqbalin calaamadda wejigooda ama gacmahooda; way soo noolaadeen, oo kun sannadood ayay Mastix wax la xukumayeen. (Muujintii 19:6, 19-21; 20:4, NJB)

U firso in Ciise uu ku qasbaan doono inuu baabi'yo ciidamada adduunka ee isaga ka gees ahi. Markaas isaga iyo quduusinta ayaa xukumi doona. Taasi waa marka ay jiri doonto midnimada saxda ahi ee iimaanka. Nasib darrose, qaar badan ayaa dhigaysan doona adeegayaal been ahi oo wanaag u muuqda, laakiin aan ahayn, sidii Rasuul Bawlos uga digay (2 Korintos 11:14-15). Haddii wax badan ay si dhab ahi u fahmi lahaayeen Kitaabka Quduuska ahi iyo injiilka Boqortooyada Ilaahi wax yar baa la dagaallami lahaa Ciise.

7. Runaykiichikta munaspan payqa

In kasta oo aadanufu ay jecel yihiin inay u maleeyaan inaan aad u caqli badan nahay, waxaa jira xadidyo fahamkeenna, haddana Ilaahi "fahimkitsu waa mid aan dhammaad lahayn" (Sabuuradii 147:5).

Taasi waa sababta ay u qaadan doonto faragelinta Ilaahi si loo hagaajiyo meerafian.

In kasta oo qaar badan ayaaminsan *yihiiin* Ilaahi, inta badan aadanufu ma rabaan inay u noolaadaan siduu *runtii* faray. U firso kuwan soo socda:

·wuxuu ku tusay waxa wanaagsan: Oo bal maxaa Rabbigu kaa doonayaa, inaad xaqnimo samayso, oo aad naxartista jeclaato oo aad si hoosaysa Ilaahiga ula socotid mooyaane? (Mtikaafi 6:8)

In si kfiushuuc *lehi loola socdo* Ilaahi maaha wax aadanufu si dhab ahi u rabay inuu sameeyo. Laga soo bilaabo wakhtigii Aadan iyo Xaawa (Bilowgii 3: 1–6), aadanufu waxay doorteen inay isku halleeyaan naflooda iyo mudhaanta, oo ka sarreeya kan Ilaahi, inkastoo amarradiisa (Baxniintii 20: 3–17).

Kitaabka Maafimaahiyadii waxa uu dhigayaa:

^{Qalbigaaga} oo dhan Rabbiga ku aamin, Oo waxgarashadaadana ha isku hallayn. ^{Hidadii}kaaga oo dhan isaga ku qir, Oo isna waddooyinkaaga wuu toosin doonaa. ^{Indhahaaga} caqli ha ku yeelanina: Rabbiga ka cabso oo xumaanta ka fogow. (Maafimaahiyadii 3:5–7)

Haddana, dadka badidood si dhab ahi uguma kafoonaan doonaan Ilaahiy qulubtooda oo dhan ama ma sugi doonaan inuu isagu toostiyo tallaabooyinkooda. Kuwo badan baa waxay yidhaafidaan waxay samayn doonaan waxa Ilaahi doonayo, laakiin ma sameeyaan. Bani'aadamka waxaa kfiyaaneeyey Shaydaanku (Muujintii 12:9) oo waxay u dhaceen damacyada duniida oo dhan iyo 'kibirka noloshii' (I Yooxanaa 2:16).

Sidaa darteed, qaar badan ayaa la yimid dhiaqankooda diineed iyo dawladó cilmaani ahi, sababtoo ahi waxay u maleynayaan inay ugu aqoon badan yihiin. Si kastaba ha ahaatee, kama ay toobad keenti doonaan (cf. Yeremyaahi 10:23).

Taasi waa sababta aadanufu ugu baahian yahay Boqortooyada Ilaahi (cf. Matayos 24:21–22).

Bal u firsada barakada

Mid ka mid ahi odhaahiyada taxanaha ahaa ee sida aadka ahi loo garanayey ee Ciise bixiyey waxa ka mid ahaa ammaanta, kuwaas oo uu ku shiegay *wacdiqistsii Buur-Saytuun*.

Bal u firsada qaar ka mid ahi wuxuu yidhi:

³ Waxaa barakaysan kuwa xagga ruuxa ka masaakiin ahi, Waayo , boqortooyada jannada iyagaa lehi. ⁴ Waxaa barakaysan kuwa baroorta, waayo , waa la qalbiqabowjin doonaa. ⁵ Waxaa barakaysan kuwa camal qabow, waayo , dhulkay dhaxli doonaan. ⁶ Waxaa barakaysan kuwa xaqnimada u gaajaysan oo u fiirraadsan, waayo, way dhergi doonaan. ⁷ Waxaa barakaysan kuwa naxariista lehi, waayo , waa loo naxariisan doonaa. ⁸ Waxaa barakaysan kuwa qalbigoodu daahirka yahay, Waayo , Ilaahi bay arki doonaan. ⁹ Waxaa barakaysan kuwa nabadka ka shaqeeyaa, waayo, waxaa loogu yeedhi doonaa wiilashii Ilaahi. ¹⁰ Waxaa barakaysan kuwa xaqnimada aawadeed loo silciyo, waayo , boqortooyada jannada iyagaa lehi. (Matayos 5:3–10)

Waxay ku jirtaa Boqortooyada Ilaahi (cf. Markos 4:30–31), oo inta badan loogu yeero Boqortooyada jannada ee Matayos (cf. Matayos 13:31), halkanasoo ballamahan barakaysan lagu oofin doono. Waxay ku jirtaa Boqortooyada Ilaahi markii ballanku u oofi doono kuwa camalka qabow inay dhulka dhaxli doonaan, kuwa daahirka ahna ay arki doonaan Ilaahi. Sugi warka wanaagsan ee barakooyinka ku jira Boqortooyada Ilaahi!

Dartiqooyinka Ilaahay baa toosan

Runtu waxa ay tahay in Ilaahi yahay jacayl (1 Yooxanaa 4: 8,16) Ilaahina ma aha naxariistisa. Sharciyada Ilaahi waxay muujinayaan jacaylka Ilaahi iyo deriskeenna (Markos 12:29–31; Yacquub 2:8–11). Jidadka dumiidu waa anaanimimo oo waxay ku dhammaadaan dhiimasio (Rooma 8:6).

U firsada in Baybalku uu tusayo Mastixiyiinta dhaabta ahi inay dhawraan amarrada:

¹ Ku allā kii rumaysta inuu Ciise yahay .Masixta, Ilaahi buu ka dhashay; ² Taas ayaynu ku garanaynaa inaynu carruurta Ilaahi jecel nahay, goortaynu Ilaahi jecel nahay oo aynu qaynuunnadiisa xajinno. ³ Waayo, kanu waa jacaylka Ilaahi, kaasoo ah inaynu qaynuunnadiisa xajinno. Iyo amarradiisa

cusla . (I Yooxanaa 5:1–3)

Dhammaan amarrada Ilaahi waa xaqnimo (Sabuuradii 119:172). Jidadkiisu waa daahir (I Tiitos 1:15). Nasiib darrose, qaar badan ayaa aqbalay noocyada kala duwan ee "sharci-darrada" mana garanayaan in Ciise uusan u iman inuu baabi'yo sharciga ama nebiyada, laakiin inuu fuliyo iyaga (Matayos 5: 17), isagoo sharraxaya macnafooda dhabta ah oo ka balaadhiinaya wax ka badan kuwa badan. fikiran (tusaale Matayos 5:21–28). Ciise wuxuu baray in “ ku allā kii yeela oo bara, waxaa loogu yeedhi doonaa kan weyn boqortooyadii jannada” (Matayos 5:19)

Baybalku waxa uu barayaa in rumaysadka aan shuqullada lahayn uu meyd yahay (Yacquub 2:17). Kuwo badan ayaa sheeganaya inay raacaan Ciise, laakiin run ahaantii ma rumaysan doonaan waxbaristiisa (Matayos 7:21–23) umana dayan doonaan isaga sida ay tahay (cf. I Korintos 11:1). "Dembiga waa xadgudubka sharciga" (I Yooxanaa 3:4, KJV) oo dhammaan way wada dembaabeen (Rooma 3:23). Si kastaba ha ahaatee, Baybalku wuxuu muujinayaa in naxariistu ay ku guulaysan doonto xukunka (Yacquub 2:13) sida Ilaahi runtii dadka oo dhian u qorsheeyey (cf. Luukos 3:6).

Xalka aadamuhu, dartiqooyinka Eebbe ka sokow, ma shaqayn doonaan. Boqortooyada kun-sannadda, Ciise wuxuu ku xukumi doonaa "ul bir ah" (Muujintii 19:15), oo wanaag baa ka adkaan doona sida dadku ugu noolaan doonaan jidka Ilaahi. Dhammaan dhibtaatooyinka adduunku way jiraan sababtoo ah bulshooyinka adduunku waxay diidaan inay addeecaan Ilaahi iyo sharcigiisa . Taariikhidu waxay muujinaysaa in aadamuhu aanu awood u lahayn inuu xaliyo dhibtaatooyinka bulshada:

⁶Waayo , in jidhka laga fikiraa waa dhimasho, laakiin ruuxa ka fikiraa waa nolol iyo nabad. ⁷ Maxaa yeelay, jidhka kajantu waa cadownimo. Waayo, ma fiios imanayso sharciga Ilaahi, mana fiios iman karto. ⁸ Haddaba kuwa jidhka ku dhax jiraa kama farxin karaan Ilaahi. (Rooma 8: 6–8)

Masixiyiintu waa inay diiradda saaraan ruuxa, oo waxaa la siiyaa Ruuxa Ilaahi inay sidaas sameeyaan wakfifigan (Rooma 8:9), inkasta oo ay jiraan itaalddarrooyinkayada gaarka ahi:

²⁶ Waayo, wafalaayaaflow, waxaad aragtaan yeedhiistinnii inaan loogu yeedhiin kuwo badan oo xagga jidhka xigmadda ku lehi, ama kuwa xoogga badan, ama kuwo badan oo gobta ahi. ²⁷ Laakiin Ilaahi wuxuu doortay waxyaalaha nacasnimada ahi ee duniida inuu ceebeeyo kuwa xigmadda lehi; oo Ilaahi wuxuu doortay waxyaalaha itaalka daran inuu ceebeeyo waxyaalaha waaweyn; ²⁸ Oo waxyaalaha duniida ugu hooseeya iyo waxyaalaha la quudhisado, Ilaahi baa doortay iyo waxyaalaha aan jirinba inay baabbi'yaan waxyaalaha jira, ²⁹ si aan ninna ugu faanin fiortisa. ³⁰ Laakiin isagaad ku jirnaan Ciise Masix kan inoo noqday xigmadda xagga Ilaahi, iyo xaqnimada, iyo quduusnaanta, iyo madaxfurashada, ³¹ in sida qoran, Kii faanaa, Rabbiiga hia ku faano. (1 Korintos 1:26–31)

Masixiyiintu waa inay ku faanaan qorsihaha Ilaahi! Hadda waxaynu ku soconnaa rumaysad (2 Korintos 5:7), amagoo kor ku eegayna (Kolosay 3:2) rumaysad (Cibraantiyada 11:6). Waxaan ku barakoobi doonnaa xajinta amarrada Ilaahi (Muujintii 22:14).

Waa maxay sababta Injiilka Boqortooyada Ilaahi?

Protestants waxay u muuqdaan inay dareemaan in mar ay aqbaleen Ciise inuu yahay badbaadiye, inay raadiyeen Boqortooyada Ilaahi. Catholics waxay aaminsan yihiin kuwa la baabtiisay, xitaa sida dhallaanka, waxay galeen kaniisaddooda sida boqortooyada. Catholics iyo Orthodox bari waxay u muuqdaan inay u maleynayaan in iyada oo loo marayo karaamada, iwm, ay raadinayaan boqortooyada Ilaahi. Halka Masixiyiintu tahay in la baabtiiso, Greco–Roman–Protestants waxay u muuqdaan inay eegaan adduunka si ay u xalliyaan dhibaatooyinka aadanaha. Waxay u janjeeraan inay diiradda saaraan dhulkii (cf. Rooma 8:6–8).

Marka fiore doonista Boqortooyada Ilaahi (Matayos 6:33) waa inay u ahaato haddaf nolofsiha Masixiyiintu ahi. Haddafka, ma aha in la eego adduunka xafalka, laakiin in la eego Ilaahi iyo jidadkiisa. Warka wanaagsan ee Boqortooyada Ilaahi ayaa nolofsiheena beddelela.

Baybaalku wuxuu shieegayaa in Masixiyiintu ay la xukumi doonaan Ciise, laakiin ma ogtafiay in taasi macnafeedu tahay in Masixiyiinta dhiabta ahi ay si dhiab ahi u xukumi doonaan magaalooyinka? Ciise baray:

¹² Nin madaxda ahi ayaa dal fog tegey inuu boqortooyo soo fielo oo soo noqdo. ¹³ Mar kaasuu wuxuu u yeedhay toban addoommadiisii ka mid ahaa, oo u dhii'bay toban mina, oo ku yidhi, Ku baayacmushtar eeaya ilaa aan imaado. ¹⁴ Laakiinse dadkii magaaladiisii ayaa nebaaday, oo ergo bay u direen, iyagoo lehi, dooni mayno nin kan inuu boqor noo ahaado.

¹⁵ Oo waxay noqotay markuu soo noqday oo uu afaabtii qaatay

Boqortooyadii, dabadeed wuxuu ku amray addoommadii uu lacagta u dhii'bay in loo yeedho, si uu u ogaado nin kasta intuu ka faa'iday baayacmushtar ka. ¹⁶ Kii fiore ayaa yimid isagoo lehi, Macallimow, minahaagii waxaa laga faa'iday toban mina. ¹⁷ Oo isna wuxuu ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan; Wax yar ayaad aamin ku ahaydeen, haddaba toban magaaló u sarree. ¹⁸ Mar kaasaa kii labaad yimid isagoo lehi, Macallimow, minahaagii waxaa laga faa'iday shan mina. ¹⁹ Oo isna wuxuu ku yidhi, Adiguna shan magaaló u sarree. (Luukos 19:12–19)

Ka aamin waxa yar oo aad hadda haysato. Masixiyiintu waxay fieli doonaan fursad ay ku xukumaan magaalooyinka dhiabta ahi, boqortooyo dhiab ahi. Ciise wuxuu ka loo yidhi, "Abaalkaygu wuu ila jiraa inaan mid kasta u bixiyo sida shuqulkiisu yahay" (Muujintii 22:12). Ilaahi wuxuu leeyahay qorshe (Ayyuub 14:15) iyo meel (Yooxanaa 14:2) kuwa si dhiab ahi isaga uga jawaabi doona (Yooxanaa 6:44; Muujintii 17:14). Boqortooyada Ilaahay waa dhiab oo waxaad noqon kartaa qayb ka mid ahi!

Bilowgii 2016, joornaalka *Sayntska* wuxuu lahaa maqaal cinwaan looga dhigay "Awoodda dadka" oo tilmaamaysa in sir doonka macmal ahi iyo isku-ururinta ay xalin karaan "dhiibaatooyinka sharka lehi" ee soo food saaray aadanaha. Haddana, maqaalku wuu fafimi waayay xumaantu waxay tahay, iska daa sidii loo xalin lahaa.

Iskaashi, marka laga reebo raacitaanka hababka runta ahi ee Ilaahi, waa sidii loo fashii'in lahaa qarniga 21st ^{stadi} ay dib ugu noqon jirtay daadadkii weynaa ka dib markii aadanuhu iska kaashadeen dhiisitaanka munaaraddii Baabel (Bilowgii 11: 1–9).

Dhibaatoyinka adduunka ka jira, meelaha sida Bariga Dhexe (in kasta oo la jilayo jaa'iiduoyinka ku meel gaarka ahi, tusaale ahaan Daniel 9:27a; 1 Tesalontika 5:3), ma xallin doono bini'aadamka – waxaan u baahanahay nabadka Boqortooyada Ilaahi (Rooma 14:17).

Dhibaatoyinka argagixisanimada caalamiga ahi, in kasta oo la jilayo in la fielo, ma xallin doono (cf. Yexesqeel 21:12) kuwa lagu khiyaaneeyey ee Qaramada Midoobay (cf. Muujintii 12:9) — waxaan u baahanahay farxad iyo raaxada Boqortooyada Ilaahi.

Dhibaatoyinka deegaanka laguma xallin doono iskaashti caalami ahi, sida quruumaha duniadu ay gacan ka geysan doonaan burburinta dhulka (Muujintii 11:18), laakiin waxaa xallin doona Boqortooyada Ilaahi.

Arrimaha ku saabsan sinada, ilimo iska soo rididda, iyo tibinta xubnaha jidhka bini'aadamka ma xallin doono USA (cf. Muujintii 18:13), laakiin waxaa lagu xallin doonaa Boqortooyada Ilaahi.

Deynta baaxadda Iehi ee USA, UK, iyo quruumo kale oo badan ay haystaan laguma xallin doono dillaalinta caalamiga ahi, laakiin ugu dambeyntii (burburkii Xabaquuq 2:6–8) ee Boqortooyada Ilaahi.

Jaahilnimada iyo xumaanta ma xallin doonto Qaramada Midoobay – waxaynu u baahanahay Boqortooyada Ilaahiy. Iska hior imaadka diimeed run ahaantii laguma xallin doono dhaq-dhaqaaq diimeed-dimeed kasta oo ku heshiyya badbaadada marka laga reebo Ciise runta ahi ee Kitaabka Quduuska ahi. Dembigu waa dhibka adduunka ka jira, taas aawadeed, waxaan u baahanahay allabarigii Ciise iyo soo laabashadiisa Boqortooyada Ilaahi. Sayniska caafimaadka casriga ahi ma hayo dhammaan jawaabaha caafimaadka bini'aadamka – waxaan u baahanahay Boqortooyada Ilaahi.

Arrimaha gaajada lagu xallin maayo noolaha hidda-sidaha wax laga beddelay kuwaas oo qaybo ka mid ahi adduunka gelaya khatarta macaluul sababta oo ahi wax-soo-saar ka dalagga oo dhici kara – waxaan u baahanahay Boqortooyada Ilaahi.

Saboolnimada baaxadda Iehi ee ka jirta qaybo ka mid ahi Afrika, Aasiya, iyo meelo kale, iyadoo laga jaa'iidaysanayo wakhtiga ugu dambeeya 'Baabuloon' (cf. Muujintii 18:1–19), ma xallin doonto dhibaatada faqriga-waxaan u baahanahay

Boqortooyada Ilaahi. Fikradda ahi, Ciise ka sakow, bini-aadimigu wuxuu keeni karaa utopia 'xiligan sfiarka lehi' waa injil been ahi (Galatiya 1:3-10).

Marxaladda kun-sano ee Boqortooyada Ilaahay waa boqortooyo dhiab ahi oo laga dhiisi doono dhiulka. Waxay ku salaysnaan doontaa shuurucda jacaylka ee Eebbe iyo Ilaahia jecel ee fogaamiye. Qudsiisinta waxay Masiix la talin doonaan kun sano (Muujintii 5:10; 20:4-6). Boqortooyadan waxaa ku jiri doona kuwa run ahaantii ku jira Kanisadda Ilaahi, laakiin Qorniinku ma shiigayo in Boqortooyada Ilaahi dhiab ahaantii tahay Kanisadda (Katoofiga ama fiiddii kale). Kanisadda Rooma waxay ka soo horjeesatay waxbarista kun-sannadti, ka dibna waxay si xoog lehi uga soo horjeedaa fariinta injilka ee Baybalka marka aynu ku sii dhiowaanno dhammaadka. Tani waxay u badan tahay inay heshii doonto daboolid warbaahineed oo muhiim ahi taasoo caawin karta buuxinta Matayos 24:14.

Tukupay phasiinpin Diospa Reinonqa kanqa 'Diosmanta hanaq pachamanta uraykamuq Mosoq Jerusalén' (Apocalipsis 21:2). Manañam mana chianin ruwaykunaqa kanqañachu, manañam llakikuyqa kanqañachu, manañam wañuyñachu kanqa.

Diospa Reinonmanta allin willakuykunata predicay enttendeypas anchia importanten Bibliapi. Ñaupá Rimankuyti qillqaqkunam chaymanta yachachirqaku. Jesus, Pablo, Juan ima chaymanta yachachirkakuna. Mosoq Testamentomanta hawapi kawsaq aswan ñaupaq 'cristiano' sermonni chaymanta yachachirqan. Iskay kaq siglo qallaritypin Policarpo finallataq Melito hina cristiano umallikuna chaymanta yachachirqanku. Ñoqayku Diospa Iglesia Continua nitsqapi kunanmi yachachityku. Yuyarisun Diospa Reinonmanta ñaupaq kaq yachachikuy kasqanmanta, chaymantan Biblia rikuchin Jesuspa predicasqan (Mar. 1:13. Chaymantapas kawsarimpusqanku qhiepaman willasqanmi karqan (Héch. 1:3) —chaytan cristianokuna ñaupaqta maskhananku (Mateo 1:13). 6:33 nitsqanman hina.

Evangelioqa manan Jesuspa kawsayninmanta wañuyninmantawanllachu. Jesuspa qatikuyqin kunapiwan yachachisqanku evangeliomanta astawanqa rimaqmi Diospa gobiernon chayamunanmanta. Reinomanta allin willakuykunapiqa Cristowan qespikuyimi kashan, ichaqa runakunaq gobiernonkunaq tukukuyininmanta yachachitypas (Apocalipsis 11:15).

Yuyariy, Jesusqa yachachirqanmi p'uchukay mana chiyamunanta, Diospa gobiernomanta allin willakuykunata kay pachaman willasqa kanankama, ll'u suyukunaman testigo kananpaq (Mateo 24:14). Hinaspapas chay predicayqa kunanmi pasashan.

Allin willakuyqa kaymi: Diospa Reinonmi runakunapa sasachakuyininkunata allichanqa. Chiywanpas yaqa llapankun M.A.N.A.M yanapayta munankuchiu, nitaq uyaritya munankuchiu, nitaqmi munankuchiu chiqap kasqanta creeyta. Diospa Reinonqa wiñaypaqmi (Mateo 6:13), 'kay pachataq chinkapushan' (1 Corintios 7:31).

Diospa Reinonmanta cheqaq evangeliota willakuyqa, Diospa Iglesia Continua nisqapi kaqkunanchi anchatapuni qhiwarinchis. Kallpanchakunchikmi Bibliapa tukuy yachachisqankunata yachachinapaq (Mateo 28:19-20), Diospa Gobiernomantapas (Mateo 24:14). Chay gobiernota suyashaspachismi Diospa ñanninkunata yachaspa qatikunanchis, cheqaq kaqpi iñiyta munaq runakunatapas sonqochiananchis.

¿Manachiu yanapanayki Diospa hiamuq Reinonmanta allin willakuykunata willanapaq? ¿Creenkichiu Diospa Reinonmanta allin willakuykunata?

Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen

Leedāfiay dāwlad tēī *Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen* e fumanefia hio: 1036 W. Grand Avenue, Grover Beach, Kaliforniē, 93433 USA; pāetukutuku www.ccoq.org.

Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen (CCOG) Webwērwē

CCOG.ASIA Sebāka sena se sībēne lē Asia.

CCOG.IN E hāngat ana tēnēī pae kī te fūnga o Te indian hērītage.

CCOG.EU Hīerdīe wēbwērwē'is gerīg op Europa.

CCOG.NZ Sebāka sena se lēbīsītsoe New Zealand lē bā bāng bā nang lē semelō sa bāfīo bā Britīānī.

CCOG.ORG Koinēī te pāetukutuku matua o te *Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen*. Dīī dīen mense op allē wastelāndē. Dīī bevat artīkels, skākels en vīdeo's.

CCOGCANADACA Sebāka sena se etseītsoe bāfīo bā Canadā.

CCOGAfrica.ORG E pā ana tenēī kī Ngā Tangata O Awhērīkā.

CELEDD.ES La Continuación de la Iglesia de Dios. Dīī is dīe Spaanse taafūwēbwērwē vīr dīe *Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen*.

P.MIND.PH Patulōy na Iglēsyang Diyos. Ena kē sebāka sa marāng-rāng sa Pīlīpīnīes *Hāadāīī dīhammuna hīlībīkoodīī kuwadā dīhergeen*. Hē mōhīohīo ī roto ī te reo īngarīlīī me Te Tagalōg.

Nūus-en gēsķīedēntswebwērwē

COGWRITER.COM Sebāka sena sa marāng-rāng kē sesebēlīsoa se sefīolō sa pīatīlātso 'me se na lē lītābā, lītīhūto, līngōlīōng tsa nalāne, līvīdeo lē līntīlīa tsa boporojēta.

CHURCHHISTORYBOOK.COM Hē pāetukutuku ngāwārī tenēī kī te māhīara kī ngā tūfīngā me ngā kōrero mo te hītorī o te hīalīī.

BIBLENEWSPROPHECY.NET Dīī is 'n aanlīm radīowēbwērwē wat nūus en Bybēlse onderwērwē dēf.

Līkānālē tsa Vīdeo tsa YouTube lē Bīlīkīute bākēng sa Lītīfīero lē Līpūtsano

Bībīlīe.NewsProphecy hīongere. CCOG preek vīdeo's.

CCOGAfrica hīongere. Melāetsa ea CCOG kī līpūo tsa Afīrīkā.

CCOG Animations hīongere kī te wīfīkāako ī ngā āhīuatāngā O ngā Wīfīkāpono Karāītīānā.

CCOG Sermones hīongere hīet bōodskāppe īn dīe Spaanse taal.

ContinuingCOG hīongere. Lītīfīero tsa vīdeo tsa CCOG.

Kō te wīfīkāalīua e wīfīkāatu ana ī raro ākē nēī etafīī o ngā perefī e toe ana (me etafīī taapīrī ī murī māī) o te wīfīare ī Hīrūhīaramā ī etafīī uā e mōhīotīā ana kō te Cenacle, engarī hīe pā ākē te kōrero kō te Hāhī A te Atua ī rūngā ī Te Māungā O Te Hāuaurū o Hīrūhīaramā lē kīta nēī kō Mt. Hīlonā:

Daar word geglo dat dit die plek was van misfien die vroege werklke Christelike kerkgebou. 'n Gebou waarin Jesus se 'evangelie van die koninkryk van God' verkondig sou word. Dit was 'n gebou in Jerusalem wat onderrig gegee het siyaasadda adduunku aytahay waxallaali kajflayo.

*Ka lebaka lena le rona re lebolia. Molimo re sa phietse, fiobane ... **iona**, barab'eso, le bitle balateli ba liphiutheho tsa. Molimo tse Judëa e leng ho kreste Jesu. (1 Bathesalonika 2:13-14)*

Lo luvete ka thloafalo tumelo e e abetsueng batlshept gangwe fetla. (Judä 3)

A re ho bona Uesu: "E ka kifona ke boletle metse e meng 'muso oa. Molimo, fiobane ke rometsoe fiona." (Luka 4:13)

*Le mpe le batle mmuso wa. Molimo, mme ntho tseo tsohle le tla di ekeletswa. Se **Isabe**, mohlatsoana, fiobane ho kifihlilo ke. Mat'a **iona** ho le ja 'muso. (Luka 12:31-32)*

Mme Evangelii ena ya mmuso e tla boletlwa lejatsieng lohle, e be bopaki ho ditjhaba tsohle: (Matthieu 24:14)